

EFA 2010 Raporu

Ötekileştirilenlere Erişmek

Herkes İçin Eğitim (EFA) Küresel İzleme Raporu 2010 Önemli Noktalar

EFA 2010 Küresel İzleme Raporu'nda bahsi geçen önemli noktalar aşağıda sıralanmaktadır.

Finansal krizin eğitim üzerindeki etkisinin azaltılması gereklidir:

Yaklaşık olarak 125 milyon insanın daha 2009 yılında beslenme yetersizliğine, 2010 yılında ise 90 milyon kişinin yoksulluğa itileceği tahmin edilmektedir.

Yoksulluğun, işsizliğin artması ve gelirlerin azalması nedenleriyle pek çok yoksul aile, çocuklarını okula göndermek için yaptıkları harcamalarda kısıntıya gitmekte veya çocuklarını okuldan almaktadır.

Fakir ülkelerin ulusal bütçeleri baskı altındadır. Sahra Çölü'nün güneyinde 2009 ve 2010 yılları eğitim finansmanlarına bakılacak olursa, yıllık 4.6 milyar dolar kayıp ile karşı karşıya kalınmış, bu miktar ise her ilkokul yaşındaki çocuğun eğitim giderlerinde %10'luk bir azalmaya tekabül etmektedir.

Yapılması öngörülenler:

Tahmin edilen gelir kayıplarının etkisini gidermek için sosyal harcamaların ve eğitimin desteklenmesine öncelik verilmelidir.

Herkes İçin Eğitim finansal boşluklarını kapatmak için 2010 yılında bir bağış kongresi düzenlenmelidir.

EFA Hedeflerine Ulaşmak:

1999 yılından bu yana okul dışında kalan çocuk sayısı 33 milyona gerilemiştir. Bununla beraber, 21 milyon azalma ile güney ve batı Asya'da çocukların yarısından fazlası okul dışındadır.

Bazı ülkeler olağanüstü ilerlemeler kaydetmiştir. Benin, 1999 yılında Dünya'nın en düşük net okula kayıt oranlarına sahipken, günümüzde 2015 evrensel ilköğretimi gerçekleştirme hedeflerini yakalama yolunda ilerlemektedir.

Okul dışı kız öğrencilerin payı %58'den %54'e gerilemiştir. Ülkelerdeki ilköğretimde cinsiyet ayrımı giderek azalmaktadır.

1985-1994 ve 2000-2007 yılları arasında yetişkin okuryazarlık oranı %10 yükselerek, güncel değeri olan %84'e ulaşmıştır. Yetişkin kadın okuryazarlık oranı, yetişkin erkek okuryazarlık oranından daha hızlı artmaktadır.

Daha yapılması gereken çok şey var:

Her yıl yaklaşık 175 milyon çocuğu olumsuz etkileyen dengesiz beslenme, sağlık ve eğitim konusunda alarm vermektedir.

2007 yılında 72 milyon çocuk okul dışında kalmıştır. 2015 yılında ise 56 milyon çocuk okul dışında kalacaktır.

Okul dışında kalan çocukların yaklaşık %54'ünü kız çocukları oluşturmaktadır. Sahra Çölü'nün güneyinde muhtemelen 12 milyon kız çocuğu hiç okula kaydolamayacaktır. Yemen'de kız çocuklarının yaklaşık %80'i erkek çocuklarının ise %36'sı okul dışında kalacaktır.

Bugün okuma yazma bilmeyen 759 milyon yetişkin sayısı ile EFA eğitim hedeflerinden en fazla ihmal edilmiş olanı okuryazarlık olarak görülmektedir. Bu oranın üçte ikisini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Günümüzde gerekli temel becerileri kazanamadan pek çok çocuk okuldan ayrılmaktadır. Sahra Çölü'nün güneyindeki bazı ülkelerde beş yıl eğitim almış yetişkinlerin %40'ı büyük olasılıkla cahil kalacaktır.

Evrensel ilköğretimi gerçekleştirmek için yaklaşık 1.9 milyon öğretmene ihtiyaç vardır.

Ötekileştirilenlere erişmek:

Hükümetler eğitimde ötekileştirmenin kök salması konusuna hitap etmekte başarısız olmaktadır. Eğitimde Yoksunluk ve Ötekileştirme verileri, 80 ülkedeki dışlanma değerlerini yansıtmaktadır.

22 ülkede genç yetişkinlerin %30'dan fazlası dört yılın altında eğitime sahipken, 11 Güney Afrika ülkesinde bu oran %50'leri geçmektedir.

26 ülkede genç yetişkinlerin %20'den fazlası iki yıldan az eğitime sahipken, Burkina Faso ve Somali gibi ülkelerde bu oran %50'leri geçmektedir.

Eşitsizlikler genellikle geride kalma riskini arttırmaktadır. Türkiye'de fakir ailelerde Kürtçe konuşan kızların %43'ü iki yıldan daha az eğitim almakta, buna karşılık ulusal iki yıldan az eğitim alma ortalaması %6 civarındadır. Nijerya'da ise Hausa (Nijerya'da Müslüman halkın konuştuğu bir dil) dilini konuşan fakir kız çocuklarının %97'den fazlası iki yıldan fazla eğitim alamamaktadır.

Eşitsizliklere hitap edebilme, damgalama ve ayrımcılık konusundaki başarısızlıklar, gelir düzeyi, cinsiyet, etnik köken, dil ve bölge gibi etkenler herkes için eğitime doğru ilerlemeyi engellemektedir.

Kapsamlı eğitim sistemleri tasarlanmalıdır:

Maddî engelleri düşürerek dışarda bırakılan gruplara erişimi ve gelişimlerini arttırıp, farklı gruplara okul götürerek, eğitim için ikinci şans programları geliştirilmelidir.

Dezavantajlı okullar hedef alınarak, yetenekli öğretmenlerin eşit dağılımı sağlanmalı, çevrenin öğrenilmesinin arttırılması ile kültürlerarası ve iki dilli eğitimin sağlanması gereklidir.

Ayrımcılığa karşı hukuki yaptırımları arttırmak suretiyle fırsatlar artırılmalı, sosyal koruma programları geliştirilmeli ve kamu finansmanı yeniden dağıtılmalıdır.

Bölgelere ayrılmış veri toplama sistemleri geliştirilerek, toplumdaki farklı grupların belirlenmesi ve onların ilerleyişinin ölçülmesi gereklidir.

Eğitim için kaydedilen maddî yardımlar hayal kırıklığı yaratmaktadır:

Dünya çapında yardımlar artmaktadır ancak, 2005 yılı taahhütleri 50 milyar dolar ile beklenenin aşağısında kalmıştır. Afrika 18 milyar dolarla çok büyük bir sermaye açığı ile karşı karşıyadır.

Eğitim yardımlarının artmasına rağmen, son dönemlerde taahhütler neredeyse aynı kalmıştır. Temel eğitim yardımları 2007 yılında %22'ye düşerek 4.3 milyar dolar civarındadır.

Eğitime bağlıta bulunanlar, temel eğitime öncelik tanıma konusunda yetersiz kalmaktadır. Silahlı çatışma içindeki ülkeler, eğitimin iyileşmesi için yeterli desteğe ulaşamamaktadır.

Eğitim için bağlıta yapan ve yapılan ülkelerin tümü destekleri arttırmalıdır:

Dar gelirli ülkeler eğitime yıllık 7 milyar dolar ek ödenek ayırmalıdır. Bütün çabalara rağmen büyük finansman açığı bulunmaktadır. Dar gelirli ülkelerde EFA hedeflerine ulaşılması için yıllık 16 milyar dolar ek ödenek gerektiği tahmin edilmektedir.

Bağışta bulunanlar, Paris ajandasını uygulayabilmek için daha fazla çaba sarf ederek, yardımlarını daha etkin gerçekleştirmeli ve destekleri tüm eğitim seviyelerine dengeli bir şekilde dağıtmalıdır.

Bağışta bulunanlar çatışma altındaki ülkelere yardımlarını arttırmalı, uzun dönemde koordineli destek sağlayabilmek için yenilikçi yöntemler geliştirmelidir.

Uluslararası çok uluslu işbirliği çerçevesinde, EFA Hızlandırma Girişimi (EFA Fast Track Initiative) reformları yoluyla eğitim güçlendirilmelidir.

Birleşmiş Milletler, ek finansal gereklilikleri görüşmek ve Dakar'daki taahhütleri yerine getirmek için 2010 yılında toplanmalıdır.

(Highlights Sf:1-2)

Genel Bakış:

2010 Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporu'nun perde arkasında ekonomide yaşanan büyük buhrandan bu yana süregelen küresel ekonomik gerileme yer almaktadır. Dünya'nın en fakir ülkelerinin eğitim sistemleri, gelişmiş Dünya'nın finansal sistemlerinden ileri gelen ekonomik krizin artçı şoku sonrasında ekonomik kriz deneyimini yaşamaktadır. Son on yıldır, Herkes İçin Eğitim hedeflerine ulaşılması konusundaki gelişimin desteklenmesinin ardından, Dünya'da fakirliğin artması, ekonomik büyümenin yavaşlaması ve hükümetlerin bütçelerinin baskı altında olması gibi nedenlerle hedeflere ulaşılması konusunda gerileme tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Tüm bu nedenlerle uluslararası toplum acil olarak tehlikenin

önlenmesi için harekete geçmelidir. Eğitim sistemleri ise kötüye giden insanî koşullarla savaşıcak güçte değildir.

(Overview Sf:3)

EFA Hedeflerine doğru ilerlemenin gözlenmesi:

Şaşırtıcı olarak, Filipinler ve Türkiye gibi yüksek gelir seviyesindeki ülkeler, özellikle de yerleşmiş ulusal eşitsizlikler nedeniyle, EFA hedeflerine ulaşılması konusunda tehlike altındadır.

(Overview Sf:6)

Eğitimde Ötekileşme:

2010 EFA raporunda yeni bir değerlendirme ölçütü belirlenmiştir. Eğitimde Yoksunluk ve Ötekileştirme verileri (DME: **D**eprivation and **M**arginalization in **E**ducation) ülkelerdeki farklı grupların sosyal kompozisyonunu anlama imkânı sunmuştur.

Evde konuşulan dil ile eğitim dilinin farklı olması öğrencilerin test skorlarında düşmeye neden olmaktadır. Türkiye’de Türkçe konuşmayan öğrenciler matematik skorları bakımından Türkçe konuşanlardan %30 daha geridedirler.

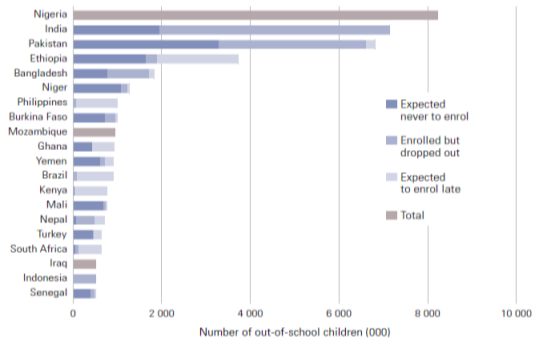
(Overview Sf:9)

Evrensel ilköğretime kayıt konusundaki ilerleme kısmî ve karışıktır. Süreci teşvik edici gelişmelere rağmen, fakir ülkelerin çoğu evrensel ilköğretime erişim konusuyla mücadele etmektedir. Türkiye ve Filipinler gibi daha yüksek gelir seviyesine sahip ülkelerde ise bu sürece az ilgi gösterilmesi nedeniyle, kayda değer oranlarda okul dışı bireyler bulunmaktadır. Bu gibi ülkeler Dakar taahhütleri doğrultusunda farklı gruplar konusunda daha sistemli hareket etmelidir. Yapılan yeni araştırmalar, ülkelerdeki resmî uygun yaşta okula kayıt olan çocuk sayısı oranlarının abartılı olabileceğini işaret etmektedir. Ayrıca geç kayıt ve okuldan ayrılma konularının da ele alınması gerektiği önerilmektedir. Hane halkı anket verileri pek çok ülkede %10 veya üzerinde okula katılım oranı bulunduğunu göstermektedir.

(Sf:54)

Ülke profilleri bölgesel farklılıklara ayna tutmaktadır. Ortaya çıkan en çarpıcı sonuçlardan biri de; Türkiye’de her on çocuktan yedisinin okula girmesi muhtemel değildir.

Figure 2.12: A child's prospects of entering and staying in school vary by country
Distribution of out-of-school children by school exposure, selected countries, most recent year

Notes: Countries included had more than 500,000 children out of school in 2007 or the latest year available. For Iraq, Mozambique and Nigeria the breakdown is not available. Source: Bruneforth (2009b).

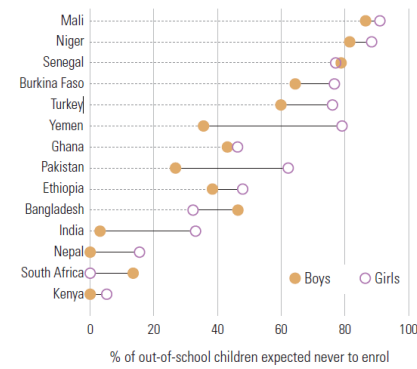
(Sf:60)

Grafik 2.13 - Arkada bırakılanlar: 2007 verilerine göre; okul dışında bırakılan kız çocuklarının okula kayıt yaptırmaları muhtemel görünmemektedir.

Grafikte; 2007 verilerine göre 500.000 çocuktan fazla okul dışı popülasyonu bulunan ülkelerin, okul dışında bırakılan ve okula asla kayıt yaptırmaması beklenen çocuk oranları yer almaktadır. Buna göre Türkiye’de asla kayıt yaptırmaması beklenen erkek çocuklarının oranı %60, kız çocuklarının oranı ise %80’e yakın olarak belirtilmiştir.

Figure 2.13: Left behind: out-of-school girls are less likely ever to get into school

% of out-of-school children who are expected never to enrol, by gender, selected countries, 2007

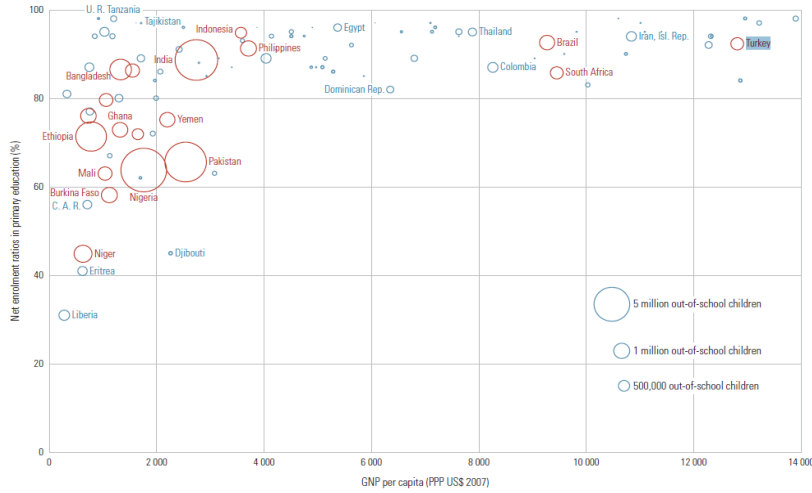
Notes: Countries included had more than 500,000 children out of school in 2007. Source: Bruneforth (2009b).

(Sf:61)

Tablo 2.20 - Okul dışında kalan çocuk miktarının çoğu fakir ülkelerde bulunmakla birlikte, bazı daha yüksek gelirli ülkeler beklenenin altında performans sergilemektedirler.

Tabloda ilköğretime net kayıt oranlarının 2007 yılı düşük ve orta gelirli ülkelerde kişi başına düşen millî gelir oranları göz önünde bulundurularak okul dışında kalan çocuk sayıları görülmektedir. Baloncuk büyüklükleri çocuk sayısını ifade etmektedir. Kırmızı ile işaretlenmiş ülkeler 500.000’den fazla okul dışı çocuk bulunan ülkeleri temsil etmektedir. Buna göre Türkiye; kişi başına düşen millî gelir 12.000 doların üstünde ve okula net kayıt oranı yaklaşık %90 civarındadır.

Figure 2.20: Most out-of-school children are in poorer countries, but some wealthier countries are underperforming
Primary net enrolment ratios, GNP per capita and out-of-school children headcount in low and middle income countries, 2007

Note: Bubble size represents the number of out-of-school children. Countries in red have more than 500,000 children out of school.
Source: Annex, Statistical Tables 1 and 5.

(Sf:70)

Filipinler, Türkiye ve Güney Afrika beklenenden daha az ilerleme göstermektedir. Türkiye'nin net okula kayıt oranları son on yıldır değişmemiştir.

(Sf:71)

Türkiye'deki ötekileştirme oranları küresel ilköğretime erişilmesinin mümkün olmadığını göstermektedir.

Türkiye'de evrensel ilköğretime erişim konusunda hedeften uzaklaşmaktadır. Geçtiğimiz son on yılda pek çok şey başarılmıştır olmasına rağmen cinsiyet, bölge ve refah konusunda daha yapılacak çok şey vardır.

Ülkenin temel eğitim sistemi 8 yaş altı her çocuğun temel eğitime başlamasını gerektirmekte ve 6-14 yaş arası okul çocukları için tek bir ders müfredatı bulunmaktadır. 1990'ların ikinci yarısında okul programlarında yapılandırılmaya gidilerek, uzak köylerdeki çocukların okula ulaşımı, öğretmen eğitimi güçlendirilmesi, ders kitabı ödenekleri artırılması ile ilkokula kayıt olma oranları hızla artmıştır.

2000 yılından bu yana ilerleme yavaşlamıştır. 2002 yılına kadar gelişme %90 oranında durgunlaşmış, Türkiye'nin gelir seviyesi göz önüne alındığında, beklenen değerlerin altında seyretmiştir. Kız çocuklarının yaklaşık %60'ı yerleşmiş cinsiyet eşitsizliği ile dikkat çekmektedir. 640.000 ilkokul yaşına gelmiş çocuk 2007 yılında okul dışında kalacaktır. Erken dönemlerde yüksek düzeylerdeki dışarıda bırakılma oranları ilerlemeyi engellemiş ve ekonomik büyüme, istihdam ve sosyal gelişimin geleceğini için olumsuz etkileri olacaktır. Eğitim kalitesi ise bir diğer ciddi oranda endişe yaratan durumdur: Türkiye öğrenme başarısı testinde OECD'nin Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı'na (OECD Programme for International Student Assessment) göre en kötü performansı sergilemiştir (PISA).

Türkiye deneyimleri güçlü bir biçimde göstermiştir ki, hükümetlerin karşılaştığı zorlukların başında en çok da farklı gruplara ulaşma girişimi gelmiştir. Türkiye'nin nüfus ve sağlık

alanlarında yakın zamanda yapılan bir araştırma sonucunda eğitim olanaklarındaki eşitsizlikleri kuvvetlendiren konular aşağıda sıralanmıştır:

Cinsiyet: 8-12 yaşları arasındaki kız çocuklarının %7'si erkek çocuklarının ise %2'si okulda başarılı olamamaktadır. 15 yaşına kadar kız çocuklarının okula kayıt oranları erkek çocuklarının kayıt oranını %20 geriden takip etmektedir.

Bölge: Türkiye'nin doğu kesimleri özellikle de cinsiyet eşitsizliği yönüyle, ülkenin geri kalan kısmından daha geridedir. Ülkenin doğusunda kız çocuklarının okula kayıt oranları 9 yaş grubu için %85 oranlarında iken, 15 yaş grubundaki kız çocuklarında %40'ın altındadır.

Kırsal Bölgeler: Özellikle kız çocukları için kırsal bölgede doğmak dezavantaj oluşturmaktadır. Doğu bölgesi dışında, 13 yaş grubunda bu dezavantaj başlamaktadır. Doğu bölgelerinde ise daha erken yaşlarda başlamakta ve kırsal kesimlerde 15 yaş grubundaki kız çocuklarının %20'sinden daha azı okula kaydolmaktadır.

Hane halkı refahı ve diğer faktörler: Fakir aile çocukları ve ebeveynleri sınırlı örgün eğitim almış çocukların okul sisteminde başarı şansı azalmaktadır. Fakir akranlarıyla kıyaslandığında varlıklı aile çocuklarının, yükseköğrenime ulaşma oranları 5 kat daha fazladır. Türkiye'deki aile koşulları ve eğitim arasındaki bu olumsuz bağıntı cinsiyet etkileri ile büyümektedir.

Tüm bu bulgular Türkiye'nin tüm yurttaşlarına eğitim alma hakkını ulaştırması gerektiğini göstermektedir. Çalışmayı yapan yazarların belirttiği gibi, Türkiye'de okula kayıtlı olmak açıkça görülmektedir ki, doğulan koşullardan bağımsız bir durum değildir.

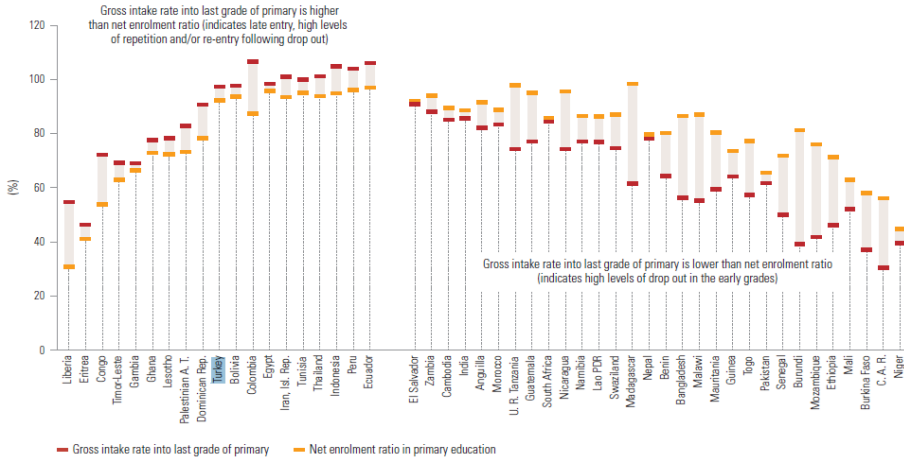
Türkiye'nin eğitimdeki eşitsizlikleri sosyal ve ekonomik gelişimi açısından bakıldığında geleceğiyle ilgili endişeleri arttırmaktadır. Özellikle de kırsal alanlardan kente doğru doğu bölgelerden batıya doğru göç, ülke çapında eğitimde dezavantajları arttırmaktadır. Özellikle gecekondü bölgesi olarak adlandırılan alanlar, sosyal ayrımcılık ve eğitimsel dezavantajların merkezidir.

Eşitsizlikler, resmî harcamalarda da görülmektedir. Doğu bölgelerde kırsal kesimlerdeki ailelerin kız çocuklarına ulaşılmasında teşvik ve ciddi stratejilerin oluşturulması önem teşkil etmektedir. Evlerinde aileleri Türkçe konuşmayan çocuklar ise bir diğer öncelikli alanı oluşturmaktadır.

[Duman (2008); Ferreira and Gignoux (2008a); Otaran et al. (2003)]

(Sf:71)

Figure 2.21: Children's precarious pathway from school entry to completion
Net enrolment ratios and gross intake rates to last grade, selected countries, 2007

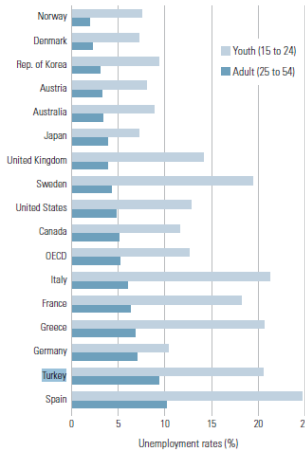
Source: Annex, Statistical Table 5 and UIS database.

Grafik iki farklı sütuna bölünerek karşılaştırmaya gidilmiştir. Sarı ile ifade edilen çizgiler ilköğretime net kaydolma sayısını, kırmızı ile ifade edilen çizgiler ise ilköğretim son sınıftaki okula geç başlayan, sınıf tekrarı yapan veya okuldan ayrılıp tekrar kayıt olan brüt öğrenci sayısını ifade etmektedir. Buna göre sol sütundaki ülkelerde net ilköğretime kayıt oranları daha düşük, sağ sütundaki ülkelerde ise net ilköğretime kayıt oranları daha yüksektir. Diğer yandan, sol sütunda brüt öğrenci sayısı, sağ sütundaki ülkelere ise erken dönemde okuldan ayrılma miktarı yüksek düzeydedir. Türkiye'nin de içinde bulunduğu sol sütundaki ülkeler grubunda brüt son sınıf öğrenci sayısının net ilköğretim kayıt sayısına oranı daha yüksek olarak ifade edilmekte ve bu durumun okula geç başlayan, sınıf tekrarı yapan veya okuldan ayrılıp tekrar kayıt olan öğrencileri işaret ettiği belirtilmektedir. Sağ sütundaki ülkeler grubunda ise brüt son sınıf öğrenci miktarının net ilköğretime kayıtlı öğrencilere oranının daha düşük olduğu ve bu durumun erken dönemde okuldan ayrılma miktarının yüksek düzeyde olmasından kaynaklandığı vurgulanmaktadır.

(Sf:72)

Figure 2.26: In most OECD countries, youth face greater risk of unemployment

Youth and adult unemployment rates, selected OECD countries, 2008

Source: OECD (2009).

In Burundi, Cameroon, Kenya and Nigeria, youth with secondary and tertiary education have higher rates of unemployment than those with lower levels of attainment

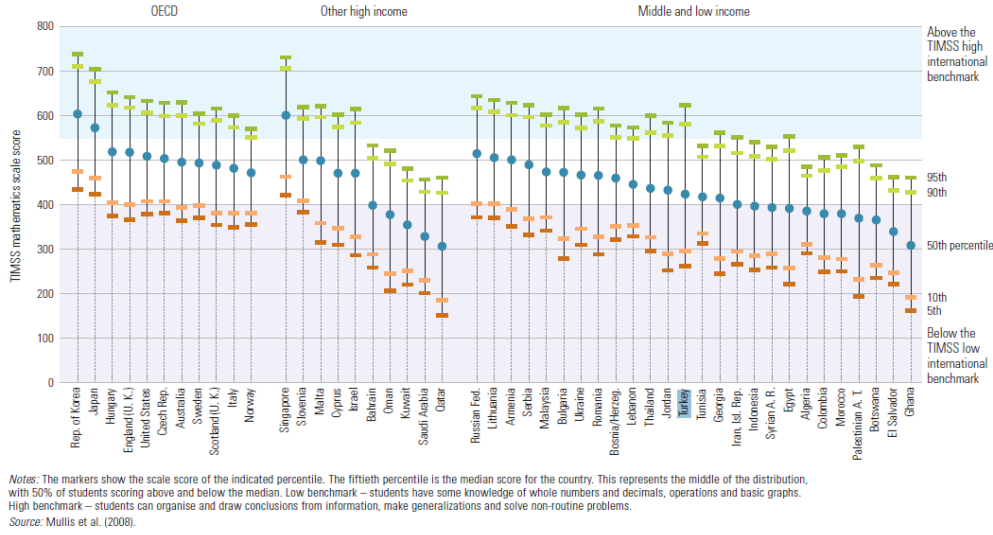
23. In South Asia, the ILO reports just 22% of female youth in employment compared with 58% of male youth.

Pek çok OECD ülkesinde gençler işsizlik riski ile karşı karşıyadır. OECD 2008 yılı verilerine göre genç ve yetişkinlerdeki işsizlik oranları temel alınarak hazırlanmış grafikte, Türkiye’de %10’a yakın yetişkinin ve %20’nin üzerinde gencin işsizlik konusunda büyük risk altında oldukları ifade edilmektedir.

(Sf:83)

Figure 2.36: There are large gaps in learning achievement across countries
Distribution of TIMSS mathematics scale score for eighth grade students in 2007

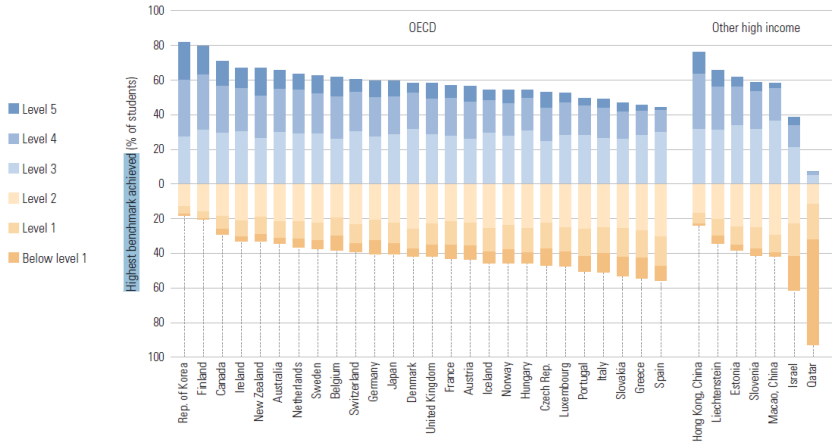

EFA 2010 Raporuna göre; ülkeler arasında öğrenme becerileri bakımından büyük farklılıklar bulunmaktadır. Mullis ve arkadaşlarının 2008 yılı verilerine dayanarak oluşturulmuş yukarıdaki grafikte %50 ortalama puan olarak belirlenmiştir. Türkiye gibi %50’nin üzerinde puan almış ülkelerde öğrencilerin rutin olmayan problemleri çözebilme yetilerinin nispeten fazla olduğu, organize olabilme ve bilgiden hızlı bir şekilde sonuca ulaşabilme becerilerinin %50’nin altındaki ülkelerle karşılaştırıldığında daha fazla olduğu ifade edilmektedir.

(Sf:105)

Aşağıdaki grafiklerde çeşitli ülkelerdeki ortaokul öğrencilerinin okuma becerileri 1’den 5’e kadar sayılar ve renkler verilerek sınıflandırılmıştır. Buna göre 1’in altındaki grupta yer alan öğrencilerin okur-yazarlık konusunda ciddi zorluklar yaşadığı, 5 ile ifade edilen öğrencilerin ise çok yönlü okuma becerileri gelişmiş öğrenci grubunu oluşturduğu ifade edilmiştir. Grafik 0 noktasından aşağı ve yukarı eksenlere 100’er puanlık dağılım göstermekte ve tüm ülkeler başarı ölçütü bakımından toplamda 100 puana erişecek şekilde grafikte dağılım göstermektedir. Sıfırın altındaki olumsuz değerler ve sıfırın üstündeki olumlu değerlendirmeler mutlak değeri bakımından 100 puana tekabül etmektedir. Örneğin aşağıdaki tabloda OECD ve yüksek gelirli ülkeler bulunmaktadır. Buna göre Finlandiya’da 0’ın üstünde yaklaşık %80 başarı görülmekte, 0’ın altında kalan yaklaşık %20 oranında öğrencinin okuma becerileri yönünden zorluk çeken grup olduğu anlaşılmaktadır.

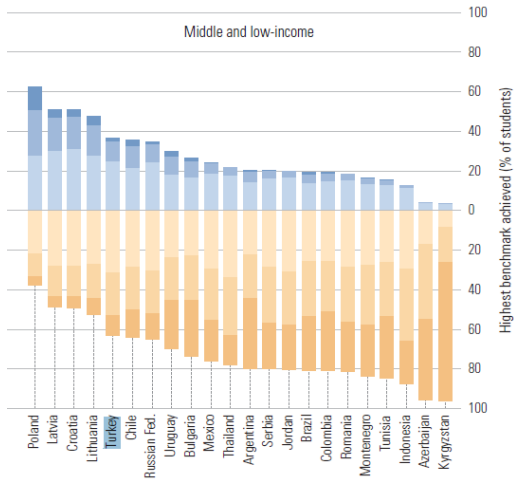
Figure 2.38: Reading ability in secondary school also varies greatly across countries
% of 15-year-old students reaching the PISA standard levels of reading proficiency, 2006

Notes: Below level 1 – students have serious difficulty using reading literacy as an effective tool to advance and extend their knowledge and skills in other areas. Level 5 – students can complete sophisticated reading tasks, such as evaluating critically, building hypotheses, and locating and accommodating concepts contrary to expectations.
Source: OECD (2007b).

(Sf:108)

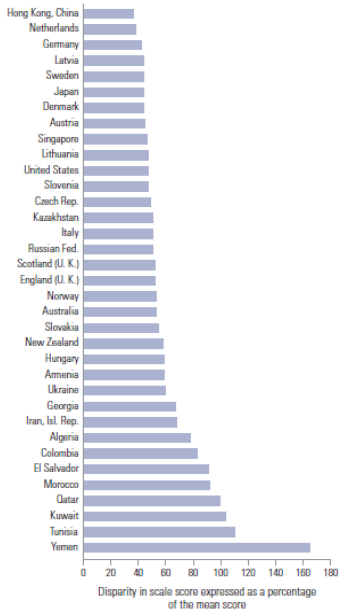
Aşağıdaki grafikte ise, Orta ve düşük gelirli ülkelerdeki başarı ölçütü % olarak ifade edilmektedir. Türkiye bu grupta yer almış ve 0'ın üstünde yaklaşık %40'a yakın okuma becerileri yönünden başarılı öğrenciler ve 0'ın altında yaklaşık %60'ın üzerinde okuma becerileri yönünden zorluk yaşayan öğrenciler olduğu ifade edilmektedir.

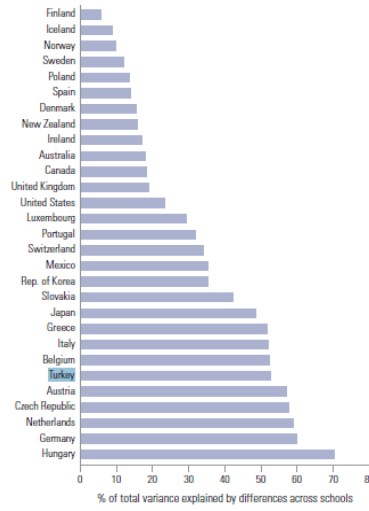
(Sf:109)

Aşağıdaki grafikte zengin ülkelerde okul farklılıklarının eşitsizliklere neden olduğu ve öğrencilerin performansını olumsuz yönde etkilediği ifade edilmektedir. Grafikteki mor sütunların uzunluğu okullar arasındaki performans farkını belirtmektedir. Türkiye'de %50'nin üzerinde olarak belirtilen bu oran Finlandiya'da %10'un altında, Macaristan'da ise yaklaşık %70'lerdedir.

Figure 2.40: Learning gaps are higher in poor countries
Learning gaps in TIMSS mathematics scale scores for fourth grade students, 2007

Figure 2.41: When schools make a difference – Inequality in student performance across schools varies widely in rich countries
Variation in PISA science scale scores in OECD countries explained by differences across schools, 2006

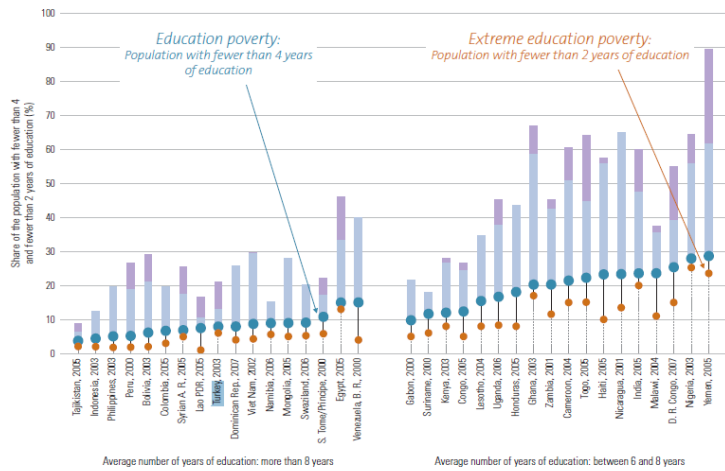

Note: The length of the bars shows the percentage of the total variation in student performance that is accounted for by performance differences between schools.
Source: OECD (2007b).

(Sf:110)

Aşağıdaki grafikte ülkelerin eğitim fakirliği (yoksunluğu) ölçümleri bulunmaktadır. Fakir ailelerdeki 17-22 yaş arası 2 veya 4 yıldan daha az eğitim almış genç kızların nüfus yoğunluğu % olarak belirtilmektedir. Mavi noktalar 4 yıldan daha az, turuncu noktalar ise 2 yıl altında eğitim almış nüfus oranlarını işaret etmekte ve ülkelere ait nüfus verilerinin farklı yıllara ait olduğu belirtilmektedir. Sol sütundaki ülkelerde ortalama 8 yılın üstünde eğitim görmüş olanlar, sağ sütunda ise ortalama 6 ile 8 yıl arası eğitim görmüş olan nüfus ifade edilmektedir. Buna göre Türkiye’de 2003 yılı verilerinde 2 veya 4 yılın altında eğitim görmüş nüfus oranlarının her ikisi de %10’un altındadır.

Figure 3.1: Measuring education poverty across countries
% of national population, the poorest households, and girls in poorest households aged 17 to 22 with fewer than four years and fewer than two years of education, selected countries, most recent year

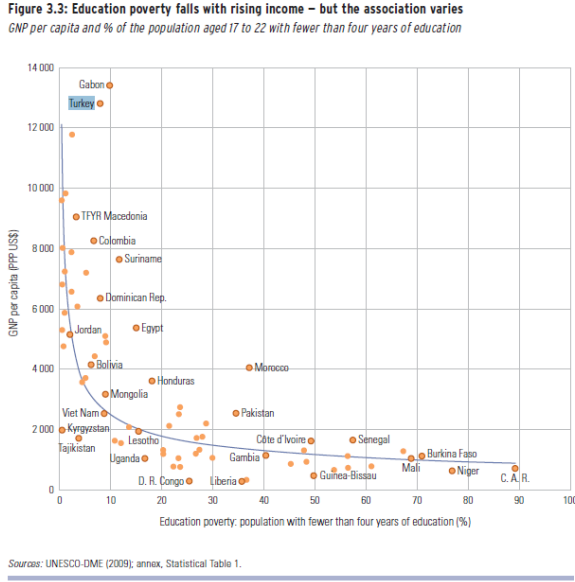

Source: UNESCO-DIME (2009).

(Sf:140)

Rapora göre, Gabon ve Türkiye'deki ortalama gelir düzeyi Dominik Cumhuriyeti'nin iki katından fazladır. Fakat üç ülke de 4 yıllık eğitim ortalamasının altında kalmıştır.

(Sf:142)

Yukarıdaki grafikte eğitim yoksunluğunun ülke gelirinin artışıyla birlikte azaldığı ifade edilmektedir. Grafikte kişi başına düşen millî gelirin 17-22 yaş arasında 4 yıldan az eğitim almış yetişkin nüfusunun % oranları belirtilmektedir. UNESCO-DME 2009 yılı verilerine göre Türkiye'de kişi başına düşen millî gelir 12.000-14.000 dolar aralığında ve 4 yılın altında eğitim almış kişi sayısı %10'un altındadır.

(Sf:143)

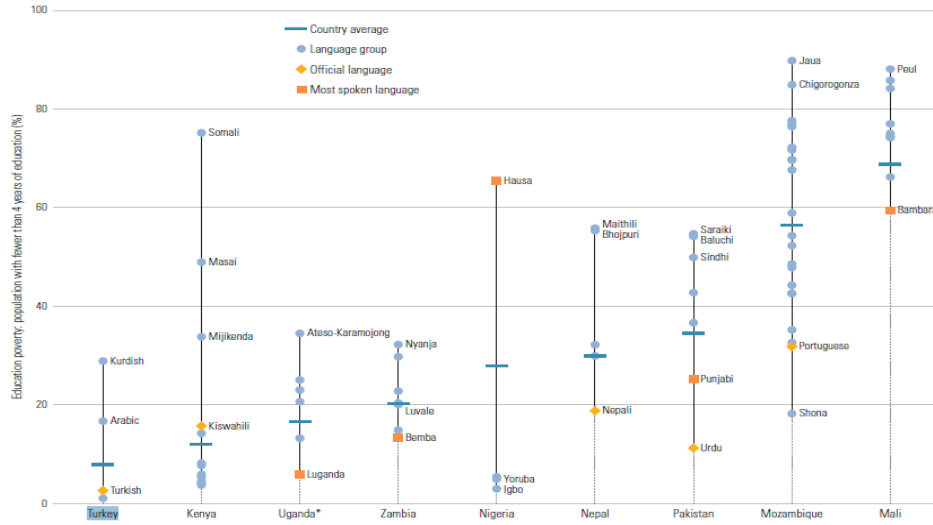
Kendi konuştuğu dilin resmî dil olması 17-22 yaş aralığında eğitim yoksunluğu riskini azaltmaktadır. Türkiye'de konuştuğu dil Kürtçe olan nüfusun %30'u 4 yılın altında eğitim alma riski ile karşı karşıyadır. Buna karşın, Türkçe konuşanlarda bu risk oranı %5'in altındadır (Şekil 3.11).

(Sf:149)

Aşağıdaki grafikte farklı ülkelerin dil dezavantajları belirtilmektedir. 17-22 yaş aralığındaki 4 yıldan daha az eğitim almış nüfus konuştuğu diller bakımından yüzdeler oranla UNESCO-DME 2009 verilerine göre değerlendirilmiştir. Türkiye'de %20'nin üzerinde Kürtçe, %20'ye yakın Arapça konuşan nüfus 4 yıldan daha az eğitime sahiptir. 4 yıldan az eğitime sahip kişilerin ülke ortalaması ise %10'un altındadır. Dili Türkçe olanlarda ise bu oran çok daha düşüktür.

Figure 3.11: The language gap in educational opportunity

% of population aged 17 to 22 with fewer than four years of education, by language spoken, selected countries, latest available year

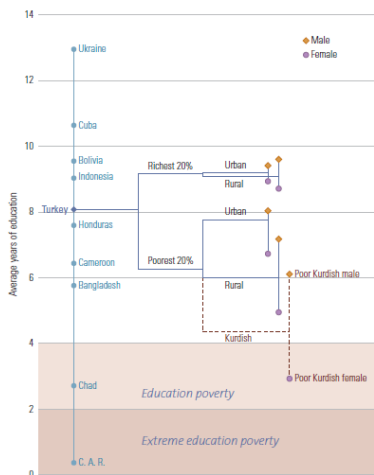

Sources: UNESCO-DME (2009); *Uganda census, calculations by Harttgen and Klasen (2009).

(Sf:150)

Aşağıdaki grafikte Türkiye’de 17-22 yaş aralığında ortalama alınan eğitimin yoksulluk, etnik köken ve dil bakımından ötekileştirme verileri görülmektedir. Alınan ortalama eğitim varlık, yaşanan bölge, cinsiyet ve Kürtçe konuşanlar bakımından detaylı olarak belirtilmektedir. Bu grafiğe göre, kentsel veya kırsal bölgelerde yaşayan varlıklı %20’lik bireylerin eğitim ortalaması 9 yıl civarındadır. Erkeklerin hem kırsal hem de kentsel ortalama kadınlardan daha yüksek olduğu görülmektedir. %20’lik fakir bireylerin kentsel bölgelerde yaşayanlarında erkek eğitim ortalaması 8 yıl, kadın ortalaması daha düşük ve 7 yılın altındadır. Kırsalda yaşayan fakir bireylerden erkekler ortalama eğitim bakımından 7 yıl civarında, kadınlar ise yine daha düşük ve 5 yıl civarındadır. Fakir Kürtçe konuşan erkeklerde eğitim yılı ortalaması 6 yıl, kadınlarda ise eğitim yoksulluğu olarak ifade edilen 4 yılın altındadır. Grafikte 9 ülke daha genel bir ortalama ile yer almakta fakat farklı etnik gruplarının detaylı verileri yer almamaktadır.

Figure 3.12: Poverty, ethnicity and language fuel education marginalization in Turkey
Average number of years of education of the population aged 17 to 22 by wealth, location, gender and Kurdish language, 2005

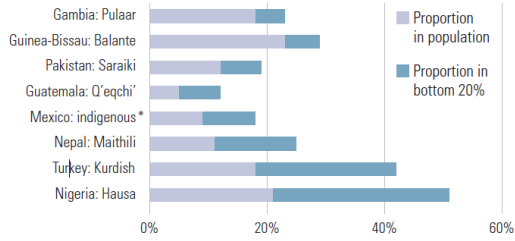

Source: UNESCO-DME (2009).

(Sf:151)

Dil farklılığı genellikle %20'lik dilimin altında kalma riskini akla getirmektedir. %20'lik dilim 17-22 yaş aralığındaki çok az eğitim almış nüfusu ifade etmektedir. Aşağıdaki grafikte ülkelerin resmî dilinden farklı dil konuşan nüfusun dağılımı yüzdelerle ifade edilmektedir. Türkiye'de Kürtçe konuşan nüfus genel nüfus içinde değerlendirildiğinde %20'ye yakın bir değere sahip iken, %20'lik dilimdeki oranı bakımından değerlendirildiğinde bu sayının %40'ın üzerinde olduğu ifade edilmektedir.

Figure 3.14: Language often predicts risk of being in the bottom 20%
 % of selected language groups in the bottom 20% of the education distribution, selected countries, latest available year

Note: The 'bottom 20%' is the 20% of 17- to 22-year-olds with the fewest years of education.
 * The indigenous language category in Mexico consists of those who speak indigenous languages only and do not speak Spanish.
 Sources: UNESCO-DME (2009); Mexico census, calculations by Harttgen and Klasen (2009).

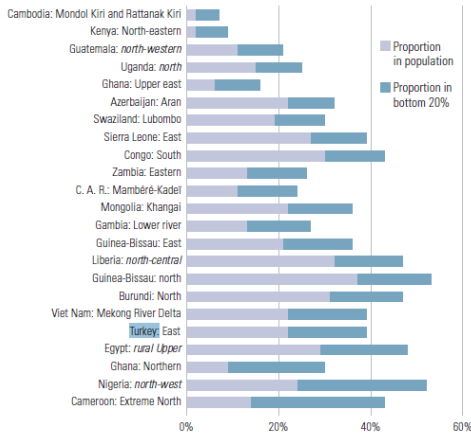
(Sf:152)

Kuzey Kenya, Doğu Türkiye, Yukarı Mısır kırsalı ve Kamerun Cumhuriyeti'nin en kuzeyi, sözü geçen ülkelerde eğitimde en düşük dilimle temsil edilen bölgeleri oluşturmaktadır (Şekil 3.15).

(Sf:151)

Bazı bölgeler, şiddetli eğitim yoksunluğu ile karşı karşıyadır. Türkiye'nin doğusunda 17-22 yaş aralığında çok az eğitim almış kişilerin genel nüfus içindeki oranı %20'nin üstünde olup, bu oran %20'lik dilim bakımından değerlendirildiğinde %40'a yakındır.

Figure 3.15: Some regions face acute education deprivation
 % of selected regions* in the bottom 20% of the education distribution, population aged 17 to 22, selected countries, latest available year

* Regions presented in the graph are the first level of administrative division, except those in italics which are geographical areas.
 Sources: UNESCO-DME (2009); census, calculations by Harttgen and Klasen (2009).

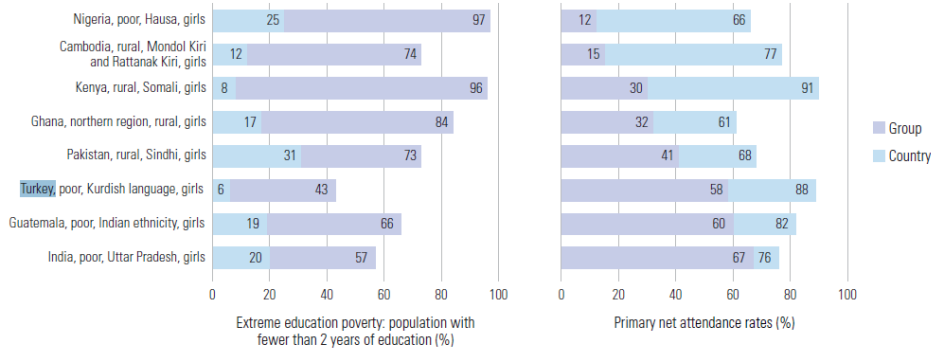
(Sf:152)

Türkiye’ye bakıldığında en fazla dışarda kalmış gruplardan biri fakir ailelerin Kürtçe konuşan kız çocuklarıdır. 17-22 yaş arasında 2 yıldan az eğitim almış olanların oranı %43 iken, bu oran ülke geneli göz önüne alındığında %6’dır. Aşağıdaki grafikte ise bu oranlar sayısal veriler ile belirtilmektedir.

(Sf:152)

Figure 3.16: Overlapping disadvantages erode education opportunities

Primary net attendance rates and % of the population aged 17 to 22 with fewer than two years of education, selected countries, latest available year

Source: UNESCO-DME (2009).

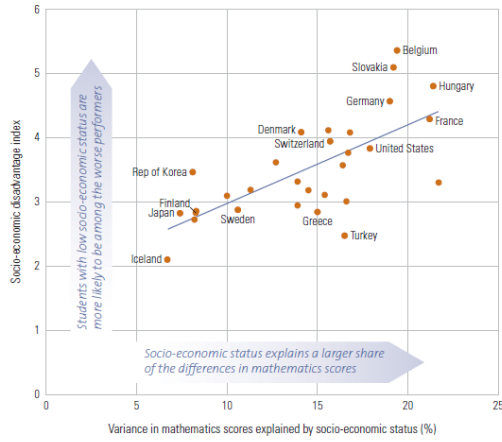
(Sf:153)

Evde konuşulan dilin öğrencilerin sınav sonuçlarına yansıdığı belirtilmektedir. Altınok’un 2009 yılında yaptığı çalışmaya göre, Türkiye’de sınav dili evde konuşulan dil ile “her zaman veya nerdeyse her zaman” aynı olan 8. sınıf öğrencilerinin sınav dili evde konuşulan dil ile “hiçbir zaman veya bazen” aynı olan öğrencilerle karşılaştırılması yapılmıştır. Bunun sonucunda uluslararası matematik göstergeleri bakımından farklı dili konuşan öğrencilerin %30 daha az skora sahip olduğu bildirilmiştir.

(Sf:154)

Aşağıdaki grafikte ise, sosyo-ekonomik dezavantajların eğitim alanında yarattığı etkilerin ülke farklılığı bazında değerlendirilmesi görülmektedir. Sosyo-ekonomik dezavantaj endeksi ile matematik skorlarındaki sosyo-ekonomik statü ile açıklanan başarı değerleri karşılaştırılmaktadır.

Figure 3.18: Socio-economic disadvantage in education weighs more heavily in some countries than others
Odds ratio for likelihood of lowest socio-economic status students aged 15 being among the bottom performers and % of mathematics score variance explained by socio-economic status, OECD countries

Note: The socio-economic disadvantage index is the relative likelihood of students with the lowest socio-economic status (SES) scoring below or at proficiency level 1 when compared to student with the highest SES.
Sources: OECD (2006a, 2007a).

(Sf:156)

Sonuç

Tablo 3.3'te farklı yıllarda çeşitli ülkelerdeki eğitim ortalamaları verilmektedir. Buna göre sol sütunda %20'lik dilim olarak ifade edilen en düşük refah seviyesindeki kişilere ait toplam, kadın ve erkeklerdeki eğitim yılı ortalaması ile %20'lik en fakir ve %20'lik en zengin kesime ait eğitim yılı ortalamaları bulunmaktadır. Sağ sütunda ise eğitim yoksunluğu olarak ifade edilen 4 yıldan az eğitime sahip olan toplam, kadın ve erkeklerin yüzde cinsinden ortalamaları verilmiştir.

2003 yılı verilerine göre Türkiye'de %20'lik zengin kesimde eğitim yılı ortalaması 9.2 iken, %20'lik fakir kesimde bu ortalama 6.3 olarak ifade edilmektedir. Eğitim yoksunluğu açısından ise erkeklerdeki oran 3.2, kadınların oranı ise 12 olarak ifade edilmektedir. Kırsal ve fakir bölgelerdeki kız çocuklarındaki eğitim yoksunluğu oranı 21.4 olarak verilmiştir.

Table 3.3 (continued)

Country	Year of survey	Average number of years of education						'Bottom 20%' (Share of the poorest wealth quintile in the bottom 20% of the education distribution, by years in school)	Education poverty (Share of the population with fewer than four years of education)			
		Total	Male	Female	Richest 20%	Poorest 20%	Absolute wealth gap		Total	Male	Female	Rural girls from the poorest quintile
TFYR Macedonia	2005	10.5	10.1	10.9	11.9	7.3	4.7	22.5	3.2	3.9	2.6	7.0
Madagascar	2004	4.5	4.5	4.5	9.8	1.7	8.1	53.5	48.3	46.9	49.8	83.1
Malawi	2004	6.2	6.5	5.9	8.6	4.8	3.8	29.1	23.6	20.6	26.2	37.4
Mali	2001	2.6	3.3	2.0	5.8	0.7	5.1	26.1	68.8	60.3	76.0	94.0
Mongolia	2005	8.8	8.5	9.1	10.7	6.0	4.7	52.5	9.0	10.6	7.5	22.4
Montenegro	2005	11.2	11.2	11.2	12.2	9.3	2.9	39.6	2.4	1.8	3.0	3.8
Morocco	2004	5.7	6.6	5.0	8.4	2.0	6.4	41.3	37.1	27.0	45.9	87.6
Mozambique	2003	3.2	3.7	2.8	5.0	1.9	3.2	27.8	56.5	49.8	62.7	87.1
Myanmar	2000	5.6	5.7	5.5	7.7	3.6	4.1	32.7	25.1	22.0	27.9	56.3
Namibia	2007	8.4	8.0	8.8	10.5	6.8	3.6	32.2	8.9	12.0	6.2	12.1
Nepal	2006	5.9	7.1	5.0	8.7	3.3	5.4	40.9	29.9	16.8	39.0	67.4
Nicaragua	2001	6.6	6.2	7.0	9.5	2.5	6.9	51.8	23.3	27.5	19.2	60.7
Niger	2006	1.7	2.4	1.2	5.5	0.6	4.9	26.3	76.9	68.4	82.8	94.7
Nigeria	2003	6.7	7.4	6.0	9.7	3.5	6.2	48.5	27.9	19.6	35.4	66.7
Pakistan	2007	5.7	6.5	5.0	9.0	2.4	6.5	34.0	34.5	25.9	42.5	84.9
Peru	2004	10.1	10.2	10.0	11.5	7.4	4.1	53.3	3.5	2.3	5.0	16.9
Philippines	2003	9.4	8.9	10.0	11.0	6.3	4.7	55.4	5.0	6.7	3.2	16.3
Rwanda	2005	3.8	3.8	3.8	5.5	2.9	2.6	28.5	45.3	45.1	45.4	59.1
S. Tomé/Príncipe	2000	8.4	8.9	8.0	11.3	5.9	5.4	30.8	10.8	8.7	12.5	17.8
Senegal	2005	3.2	3.9	2.7	5.1	1.2	4.0	28.6	57.4	50.3	63.3	87.6
Serbia	2005	11.1	10.9	11.3	11.9	8.3	3.6	17.1	1.1	1.3	1.0	3.8
Sierra Leone	2005	3.8	4.8	2.6	6.9	1.4	5.6	32.3	53.7	42.0	67.3	88.9
Somalia	2005	3.1	4.8	2.0	6.6	0.4	6.2	31.5	63.5	44.6	75.7	98.3
Suriname	2000	7.6	7.4	7.9	9.5	6.1	3.4	34.0	11.6	11.7	11.6	13.0
Swaziland	2006	8.0	7.8	8.2	9.4	6.4	3.0	34.7	9.1	10.6	7.7	18.8
Syrian A. R.	2005	8.1	8.1	8.0	9.8	6.2	3.6	37.4	6.8	5.1	8.9	27.0
Tajikistan	2005	9.6	10.3	9.1	10.8	9.2	1.6	24.9	3.7	2.2	5.1	7.7
U. R. Tanzania	2004	5.5	5.6	5.4	7.9	3.9	4.0	37.6	26.7	23.9	29.0	48.8
Togo	2005	6.5	7.2	5.5	8.2	4.1	4.1	34.9	22.3	15.7	30.5	64.4
Trinidad/Tobago	2000	10.4	10.2	10.7	11.9	9.4	2.5	36.9	0.6	0.6	0.7	...
Turkey	2003	8.1	8.8	7.4	9.2	6.3	2.9	28.7	7.9	3.8	12.0	21.4
Uganda	2006	6.5	6.9	6.2	8.5	4.3	4.1	40.6	16.7	12.7	20.1	45.3
Ukraine	2007	13.0	12.8	13.1	13.3	12.4	0.9	21.5	0.3	0.5	0.2	0.0
Venezuela, B. R.	2000	9.1	8.5	9.6	11.8	5.5	6.2	52.6	15.0	20.5	11.0	19.4
Viet Nam	2002	8.3	8.4	8.3	10.4	5.3	5.2	51.0	8.7	8.7	8.7	29.7
Yemen	2005	6.7	8.6	4.9	...	3.2	...	51.6	28.7	10.4	46.2	89.9
Zambia	2001	6.4	6.7	6.1	8.9	4.0	4.9	38.8	20.3	16.0	24.2	46.5
Zimbabwe	2006	8.6	8.7	8.6	9.9	7.0	2.9	45.8	2.8	3.0	2.7	8.0

(Sf:162)

Tablo 3.3'ün devamında Türkiye'de eğitim yoksunluğunun en fazla görüldüğü bölge doğu olarak ifade edilmiştir.

	Education poverty (Share of the population with fewer than four years of education)			Extreme education poverty (Share of the population with fewer than two years of education)			Share of the population aged 7–16 with no education				Country
	Most deprived region ²	Education poverty	Most deprived region to country average	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Rural girls from the poorest quintile	
		(%)	Ratio								
Vardar	7.5	2.3		2.3	2.5	2.1	2.2	1.9	2.5	1.5	TFYR Macedonia
Toliary	68.2	1.4		27.5	26.3	28.8	17.3	18.0	16.6	30.0	Madagascar
Central	26.5	1.1		11.0	8.3	13.4	9.7	10.5	8.9	12.3	Malawi
Mopti	88.6	1.3		65.1	56.7	72.1	52.7	48.4	57.0	75.3	Mali
Eastern	19.0	2.1		4.8	5.9	3.8	2.6	3.3	1.9	5.2	Mongolia
Central	4.0	1.7		2.2	1.6	2.7	1.4	1.5	1.2	0.7	Montenegro
Gharb-Chrarda-Beni Hssen	51.9	1.4		29.9	18.8	39.4	10.5	7.4	13.6	34.9	Morocco
Cabo Delgado	75.1	1.3		40.2	33.4	46.5	26.7	23.3	30.2	44.0	Mozambique
Eastern Shan	74.5	3.0		9.2	7.4	10.8	9.0	9.0	9.0	20.5	Myanmar
Kunene	28.0	3.1		5.6	7.3	4.1	4.4	4.8	4.0	6.5	Namibia
Central (Madhiyamanchal)	35.0	1.2		22.8	10.0	31.8	9.3	4.9	13.6	26.2	Nepal
Jinotega	57.1	2.4		13.5	16.1	10.9	11.9	13.6	10.2	32.4	Nicaragua
Tillabéri	86.6	1.1		73.7	64.4	80.3	60.4	53.5	67.5	79.1	Niger
North West	58.0	2.1		25.3	17.0	32.7	25.4	20.9	30.0	54.7	Nigeria
Balochistan	47.6	1.4		30.7	21.6	39.2	23.6	17.1	30.2	63.0	Pakistan
Cajamarca	16.8	4.8		1.2	0.6	2.0	0.7	0.7	0.7	1.8	Peru
Aut. Region in Muslim Mindanao	14.1	2.8		1.8	2.1	1.3	2.4	2.8	1.9	5.9	Philippines
Kibungo	55.4	1.2		20.8	20.1	21.4	10.9	11.6	10.3	13.7	Rwanda
South	24.9	2.3		5.8	4.6	6.9	6.4	6.5	6.4	15.0	S. Togo/Principo
Matam	78.7	1.4		50.4	42.8	56.6	39.0	37.9	40.0	59.1	Senegal
Southeast	2.1	1.8		1.0	1.2	0.8	0.6	0.4	0.8	2.7	Serbia
Northern	66.7	1.2		49.5	37.1	61.8	24.8	22.9	26.7	46.5	Sierra Leone
Central south	72.7	1.1		57.1	39.3	68.6	57.6	48.7	65.2	94.6	Somalia
Sipaliwini	62.1	5.3		6.0	5.2	6.8	3.8	3.8	3.7	2.5	Suriname
Lubombo	16.2	1.8		5.2	5.4	5.1	4.3	4.9	3.6	6.8	Swaziland
Ar-Raqqaq	22.4	3.3		4.9	3.4	6.7	2.4	2.1	2.8	7.8	Syrian A. R.
Khatlon	4.9	1.3		2.1	1.7	2.4	5.5	4.6	6.5	8.0	Tajikistan
Tabora	50.3	1.9		20.5	16.8	23.8	19.3	20.0	18.5	28.5	U. R. Tanzania
Savanes	54.5	2.4		15.1	9.8	21.8	15.2	11.9	18.8	34.3	Togo
Tobago	2.1	3.3		0.6	0.6	0.6	0.2	0.2	0.3	---	Trinidad/Tobago
East	21.4	2.7		6.0	2.1	9.9	4.3	2.3	6.3	12.3	Turkey

(Sf:163)

Grup tabanlı dezavantajlar:

Pek çok ülkede azınlık dilini konuşan veya farklı bir etnik kökene sahip ailelerde dünyaya gelen çocuklar bu nedenlerde okul başarısı ve eğitim yönünden diğer çocuklarla karşılaştırıldığında dezavantajlı duruma düşmektedir.

Guatemala'da K'iche' dilini konuşanlar, Avustralya'da Aborjinler, Hindistan'daki alt sınıf mensupları ve Türkiye'de Kürtler ile ilgili yapılan araştırmalara göre bu grupların yüksek düzeyde sosyal ayrımcılığa maruz kaldığını, iş olanaklarının sınırlı olduğu, diğerlerine göre daha sınırlı hakları olduğu, ekonomik ve sosyal açıdan sınırlı imkânları olduğu belirtilmektedir.

Tablo A.2’de EFA Kalkınma Endeksi (EDI) 2007 verilerine göre Türkiye 0,913 ile orta grupta yer almaktadır.

Table A.2: The EFA Development Index (EDI) and its components, 2007

Table A.2 (continued)

Ranking according to level of EDI	Countries/Territories	EDI	Primary adjusted NER ¹	Adult literacy rate	Gender-specific EFA Index (GEI)	Survival rate to grade 5
Medium EDI						
63	Mauritius	0.949	0.954	0.874	0.976	0.990
64	Barbados ²	0.948	0.970	0.884	0.991	0.946
65	Indonesia	0.947	0.980	0.920	0.962	0.928
66	Panama	0.947	0.990	0.934	0.963	0.900
67	Jordan	0.946	0.929	0.911	0.957	0.988
68	Peru	0.942	0.990	0.896	0.949	0.932
69	Malaysia	0.941	0.975	0.919	0.953	0.917
70	Qatar	0.941	0.983	0.831	0.979	0.871
71	Mongolia	0.937	0.976	0.973	0.958	0.841
72	Paraguay	0.936	0.949	0.946	0.974	0.877
73	Bahamas ²	0.934	0.912	0.898	0.986	0.850
74	Namibia	0.921	0.881	0.880	0.944	0.978
75	Colombia	0.920	0.909	0.927	0.963	0.883
76	Palestinian A. T.	0.914	0.774	0.938	0.956	0.987
77	Türkiye	0.913	0.923	0.887	0.872	0.969
78	Fiji ²	0.912	0.942	0.929	0.945	0.831
79	Bolivia	0.911	0.950	0.907	0.955	0.833
80	Belize ²	0.907	0.989	0.796	0.971	0.873
81	Ecuador	0.906	0.993	0.842	0.974	0.817
82	St Vincent/Grenadines ³	0.904	0.939	0.881	0.917	0.890
83	Sao Tome/Principe	0.899	0.997	0.879	0.933	0.787
84	Lebanon	0.898	0.841	0.896	0.932	0.923
85	Philippines	0.895	0.917	0.934	0.962	0.768
86	Algeria	0.890	0.960	0.754	0.885	0.960
87	Honduras	0.885	0.939	0.836	0.931	0.834
88	Brazil	0.883	0.935	0.900	0.942	0.756
89	Suriname	0.882	0.942	0.904	0.884	0.797
90	Oman	0.879	0.750	0.844	0.938	0.985
91	Cape Verde	0.875	0.852	0.838	0.889	0.922
92	Botswana	0.869	0.841	0.829	0.980	0.825
93	Swaziland	0.867	0.872	0.838	0.938	0.821
94	El Salvador	0.865	0.936	0.820	0.967	0.737
95	Zambia	0.855	0.954	0.706	0.871	0.890
96	Kenya	0.839	0.870	0.736	0.922	0.829
97	Dominican Republic	0.836	0.847	0.891	0.920	0.684
98	Guatemala	0.823	0.968	0.732	0.907	0.683

(Sf:286)

Tablo A.3’te EFA Kalkınma Endeksi’ne göre ülke sıralamaları verilmiş olup, Türkiye 128 ülke içinde 77. sıradadır.

Table A.3: Countries ranked according to value of EDI and components, 2007

Countries/Territories	EDI	Primary adjusted NER ¹	Adult literacy rate	Gender-specific EFA Index (GEI)	Survival rate to grade 5
Medium EDI					
Mauritius	63	58	86	49	19
Barbados ²	64	45	82	18	64
Indonesia	65	33	69	69	70
Panama	66	19	63	67	77
Jordan	67	81	72	72	33
Peru	68	20	78	81	69
Malaysia	69	38	70	78	75
Qatar	70	30	64	46	85
Mongolia	71	35	48	70	87
Paraguay	72	60	58	51	83
Bahamas ²	73	89	38	29	86
Namibia	74	99	84	83	48
Colombia	75	90	67	66	81
Palestinian A. T.	76	113	60	73	35
Türkiye	77	84	81	102	54
Fiji ²	78	65	65	82	91
Bolivia	79	59	73	75	90
Belize ²	80	21	95	61	84
Ecuador	81	10	88	52	96
St Vincent/Grenadines ³	82	72	83	94	82
Sao Tome and Principe	83	5	85	88	101
Lebanon	84	106	77	89	71
Philippines	85	87	62	68	102
Algeria	86	53	98	99	61
Honduras	87	71	91	90	89
Brazil	88	78	76	84	103
Suriname	89	67	74	100	99
Oman	90	117	87	85	36
Cape Verde	91	104	90	98	72
Botswana	92	107	92	42	94
Swaziland	93	101	89	86	95
El Salvador	94	74	94	63	105
Zambia	95	57	106	104	79
Kenya	96	102	100	92	92
Dominican Republic	97	105	79	93	110
Guatemala	98	47	102	95	111

(Sf:288)

Tablo A.5'te ise 2006 yılından 2007 yılına EFA Kalkınma Endeksi'ndeki değişim görülmektedir. Buna göre Türkiye değerlerinde önceki yıla göre artış gözlenmiştir.

Table A.5: Change in EDI and its components between 2006 and 2007

Table A.5 (continued)

Countries/Territories	EFA Development Index		Variation 2006-2007 (in relative terms)	Change in EDI components between 2006 and 2007 (% in relative terms)			
	2006	2007		Primary adjusted NER ¹	Adult literacy rate	Gender-specific EFA Index (GEI)	Survival rate to grade 5
Panama	0.941	0.947	0.6	-0.1	0.2	0.3	2.3
Jordan	0.943	0.946	0.4	-0.8	-1.7	-0.3	4.3
Peru	0.931	0.942	1.2	-0.1	1.0	-0.2	4.1
Malaysia	0.965	0.941	-2.5	-2.4	0.4	0.1	-7.6
Qatar	0.935	0.941	0.7	0.1	3.6	-0.9	0.0
Mongolia	0.952	0.937	-1.6	0.3	0.0	0.5	-7.5
Paraguay	0.935	0.936	0.2	0.0	1.1	-0.3	0.0
Bahamas ²	0.921	0.934	1.4	3.1	3.1	-0.4	0.0
Namibia	0.865	0.921	6.4	15.3	0.4	-0.7	12.6
Colombia	0.905	0.920	1.7	-1.1	0.4	0.2	8.0
Palestinian A. T.	0.913	0.914	0.1	-3.0	1.6	0.8	0.6
Turkey	0.909	0.913	0.4	1.1	0.6	-0.1	0.0
Fiji ²	0.921	0.912	-1.0	0.0	0.0	-0.8	-3.3
Bolivia	0.915	0.911	-0.4	-1.3	1.1	0.5	-1.7
Belize ²	0.913	0.907	-0.7	-0.2	3.5	0.1	-5.3
Ecuador	0.919	0.906	-1.4	-0.1	-8.9	-1.2	5.7
St. Vincent/Grenadines ³	0.901	0.904	0.4	1.5	0.0	0.0	0.0
Sao Tome and Principe	0.857	0.899	4.9	2.1	0.5	-0.2	22.8
Lebanon	0.887	0.898	1.3	1.3	1.5	0.8	1.6
Philippines	0.888	0.895	0.8	-0.3	0.1	0.3	3.9
Algeria	0.888	0.890	0.1	-1.7	1.1	0.6	0.8
Honduras	0.887	0.885	-0.2	-3.2	1.2	1.7	0.0
Brazil	0.901	0.883	-2.0	-2.2	0.0	-0.6	-6.0
Oman	0.885	0.879	-0.6	-1.9	0.8	0.0	-1.5
Cape Verde	0.883	0.875	-0.9	-3.7	1.0	-0.9	0.3
Botswana	0.867	0.869	0.2	0.0	0.9	0.0	0.0
Swaziland	0.847	0.867	2.4	11.0	5.4	-2.9	-2.3
El Salvador	0.867	0.865	-0.2	-2.2	-1.8	1.3	2.2
Zambia	0.842	0.855	1.5	2.0	3.9	1.1	-0.4
Kenya	0.816	0.839	2.8	14.2	0.0	-1.7	0.0
Dominican Republic	0.824	0.836	1.5	6.2	0.4	-0.5	0.0
Guatemala	0.819	0.823	0.4	0.7	1.0	0.7	-0.9

(Sf:291)

Tablo 1'de 2007 yılı nüfusu, 2010 yılına kadar nüfustaki tahmini büyüme oranları, ortalama insan ömrü oranları ve doğum oranları sol sütunda verilmiş olup, AIDS hastalığı ve neden olan HIV virüsü ile ilgili veriler sağ sütunda yer almaktadır. Buna göre Türkiye 2007 yılı nüfusu 74.877 milyon ve ortalama insan ömrü 72 yıldır.

Table 1
Background statistics

Country or territory	DEMOGRAPHY ¹						HIV AND AIDS ²			
	Total population (000)	Average annual growth rate (%) total population 2005-2010	Average annual growth rate (%) age 0-4 population 2005-2010	Life expectancy at birth (years)			Total fertility rate (children per woman) 2005-2010	HIV prevalence rate (%) in adults (15-49) 2007 Total	% of women among people (age 15+) living with HIV 2007	Orphans due to AIDS (000) 2007
				Total	Male	Female				
Central and Eastern Europe										
Albania	3 190	0.6	0.0	76	73	80	2.1	...	...	...
Belarus	9 689	-0.6	-0.3	69	63	75	1.2	0.2	30	...
Bosnia and Herzegovina	3 935	0.1	-3.1	75	72	77	1.2	<0.1	...	...
Bulgaria	7 639	-0.7	-0.4	73	69	77	1.3	...	...	...
Croatia	4 555	-0.1	-0.2	76	72	79	1.3	<0.1	...	...
Czech Republic	10 185	0.0	0.4	76	73	80	1.2	...	<33	...
Estonia	1 335	-0.3	1.7	71	66	77	1.5	1.3	24	...
Hungary	10 030	-0.3	-0.7	73	69	77	1.3	0.1	<30	...
Latvia	2 277	-0.5	0.8	73	67	78	1.3	0.8	27	...
Lithuania	3 390	-0.5	-0.2	73	67	78	1.3	0.1	<45	...
Montenegro	598	-0.3	0.5	75	72	77	1.8	...	...	...
Poland	38 082	-0.2	0.2	76	71	80	1.2	0.1	29	...
Republic of Moldova	3 794	-0.9	-0.8	69	65	72	1.4	0.4	30	...
Romania	21 435	-0.4	-0.8	72	69	76	1.3	0.1	59	...
Russian Federation	142 498	-0.5	1.1	65	59	73	1.3	1.1	26	...
Serbia	9 858	0.1	0.8	74	72	76	1.8	0.1	28	...
Slovakia	5 390	0.0	0.6	75	71	79	1.3	<0.1	...	...
Slovenia	2 002	0.0	0.2	78	74	82	1.3	<0.1	...	...
TFYR Macedonia	2 038	0.1	-1.7	74	72	77	1.4	<0.1	...	...
Turkey	74 877	1.3	0.3	72	69	74	2.1	...	...	...
Ukraine	46 205	-0.8	1.0	68	62	74	1.2	1.6	44	...

(Sf:300)

Aşağıdaki tabloda ise ülkelerdeki kişi başına düşen millî gelir oranları sol sütunda yer almaktadır. Türkiye’de 2007 yılı kişi başına düşen millî gelir 8.030 dolar olarak belirtilmektedir.

GNP, AID AND POVERTY							INEQUALITY IN INCOME OR EXPENDITURE ⁴				Country or territory
GNP per capita ³				Net aid per capita (US\$) ⁶	Population living on less than US\$1 per day ⁴ (%)	Population living on less than US\$2 per day ⁴ (%)	Share of income or expenditure (%)		Inequality measure		
Current US\$		PPP US\$					Poorest 20%	Richest 20%	Richest 20% to poorest 20% ⁵	Gini index ⁷	
1998	2007	1998	2007	2005	1990-2005 ⁵	1990-2005 ⁵	1992-2005 ⁵	1992-2005 ⁵	1992-2005 ⁵	1992-2005 ⁵	
Central and Eastern Europe											
890	3 300	3 530	7 240	102	...	10	8	40	5	31	Albania
1 550	4 220	4 480	10 750	...	...	...	9	38	5	30	Belarus
1 400	3 790	4 610	8 020	140	...	...	10	36	4	26	Bosnia and Herzegovina
1 270	4 580	5 210	11 100	...	...	6	9	38	4	29	Bulgaria
4 600	10 460	8 620	15 540	28	...	...	8	40	5	29	Croatia
5 580	14 580	13 710	22 690	...	...	...	10	36	4	25	Czech Republic
3 800	12 830	8 310	18 830	...	...	8	7	43	6	36	Estonia
4 320	11 680	9 800	17 470	...	...	...	10	37	4	27	Hungary
2 650	9 920	6 990	15 790	...	...	5	7	45	7	38	Latvia
2 760	9 770	7 710	16 830	...	...	8	7	43	6	36	Lithuania
...	5 270	...	11 780	...	...	...	...	...	...	...	Montenegro
4 310	9 850	9 310	15 500	...	...	...	8	42	6	35	Poland
460	1 210	1 250	2 800	46	...	21	8	41	5	33	Republic of Moldova
1 520	6 390	5 290	12 350	...	...	13	8	39	5	31	Romania
2 140	7 530	5 990	14 330	...	...	12	6	47	8	40	Russian Federation
...	4 540	6 720	9 830	...	...	...	...	...	...	...	Serbia
4 090	11 720	10 250	19 220	...	...	29	9	35	4	26	Slovakia
10 790	21 510	15 620	26 230	...	...	...	9	36	4	28	Slovenia
1 930	3 470	5 220	9 050	113	...	...	6	46	8	39	TFYR Macedonia
4 050	8 030	8 130	12 810	6	3	19	5	50	9	44	Turkey
850	2 560	2 870	6 810	...	...	5	9	38	4	28	Ukraine

(Sf:301)

Tablo 2’de ülkelerdeki yetişkin ve genç okuryazarlık oranları bulunmaktadır. Buna göre Türkiye’de 2000-2007 yılları genel okuryazarlık oranı %89, 2015’te beklenen okuryazarlık oranı %92 olarak ifade edilmiştir. 2000-2007 yılları toplam okuryazar olmayanların sayısı 6.111 milyon olup, 2015’te bu sayının 5.234 milyona gerilemesi beklenmektedir.

Table 2
Adult and youth literacy

Country or territory	ADULT LITERACY RATE (15 and over) (%)									ADULT ILLITERATES (15 and over)					
	1985-1994 ¹			2000-2007 ¹			Projected 2015			1985-1994 ¹		2000-2007 ¹		Projected 2015	
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total (000)	% Female	Total (000)	% Female	Total (000)	% Female
Central and Eastern Europe															
Albania	...	...	...	99	99	99	99	99	99	...	...	23	65	19	59
Belarus	98*	99*	97*	100	100	100	100	100	100	166	87*	24	67	16	50
Bosnia and Herzegovina	...	...	...	97*	99*	94*	...	...	...	...	...	105	86*	...	...
Bulgaria	...	...	...	98	99	98	98	98	98	...	...	114	62	118	58
Croatia	97*	99*	95*	99	99	98	99	100	99	120	82*	50	80	31	74
Czech Republic	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Estonia	100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	3	79*	2	50	2	47
Hungary	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Latvia	99*	100*	99*	100	100	100	100	100	100	11	80*	4	53	4	51
Lithuania	98*	99*	98*	100	100	100	100	100	100	44	76*	9	51	8	52
Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Poland	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Republic of Moldova	96*	99*	94*	99	100	99	100	100	100	114	82*	23	77	12	63
Romania	97*	99*	95*	98	98	97	98	98	97	589	78*	436	66	394	58
Russian Federation	98*	99*	97*	100	100	99	100	100	100	2 290	88*	582	72	398	61
Serbia	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Slovakia	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Slovenia	100*	100*	99*	100	100	100	100	100	100	7	60*	6	57	5	57
TFYR Macedonia	94*	97*	91*	97	99	95	98	99	97	87	77*	50	77	36	73
Turkey	79*	90*	69*	89*	96*	81*	92	97	86	7 640	75*	6 111	83*	5 234	84
Ukraine	...	...	...	100	100	100	100	100	100	...	...	123	69	83	58

(Sf:308)

Aşağıdaki tabloda 15-24 yaş aralığı gençlerde okuryazarlık oranları irdelenmiştir. Türkiye’de 2000-2007 verilerine göre bu grupta bulunan gençlerin %96’sı okuryazar olup, aynı yıllarda okuryazar olmayan genç sayısı 480.000 ile ifade edilmiştir.

YOUTH LITERACY RATE (15-24) (%)									YOUTH ILLITERATES (15-24)						Country or territory
1985-1994 ¹			2000-2007 ¹			Projected 2015			1985-1994 ¹		2000-2007 ¹		Projected 2015		
Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total (000)	% Female	Total (000)	% Female	Total (000)	% Female	
Central and Eastern Europe															
...	...	...	99	99	99	99	99	99	...	...	4	44	4	41	Albania
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	3	43*	3	37	3	33	Belarus
...	...	...	100*	100*	100*	...	...	...	...	...	1	37*	...	...	Bosnia and Herzegovina
...	...	...	97	98	97	96	96	96	...	...	25	49	28	46	Bulgaria
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	2	53*	2	47	2	44	Croatia
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Czech Republic
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	0.3	35*	0.4	37	0.3	36	Estonia
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Hungary
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	0.8	40*	1.0	41	0.8	42	Latvia
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	2	44*	1	47	0.8	50	Lithuania
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Montenegro
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Poland
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	2	48*	2	48	2	49	Republic of Moldova
99*	99*	99*	97	97	98	96	96	97	35	53*	81	46	86	42	Romania
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	56	44*	71	40	53	36	Russian Federation
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Serbia
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Slovakia
100*	100*	100*	100	100	100	100	100	100	0.7	44*	0.4	36	0.3	30	Slovenia
99*	99*	99*	99	99	99	99	99	98	4	62*	4	56	4	52	TFYR Macedonia
93*	97*	88*	96*	99*	94*	97	99	96	867	76*	480	80*	356	77	Turkey
...	...	...	100	100	100	100	100	100	...	...	15	41	12	39	Ukraine

(Sf:309)

Tablo 3A’da erken çocukluk dönemi bakım ve eğitim verileri bulunmaktadır. Buna göre Türkiye’de 2005-2010 bebek ölüm oranı %28, 5 yaş altı ölüm oranı %32 ve 2000-2007 yılları arasında normalden düşük ağırlıkta doğan bebek oranı ise %16’dır.

Table 3A
Early childhood care and education (ECCE): care

Country or territory	CHILD SURVIVAL ¹		CHILD WELL-BEING ²						
	Infant mortality rate (%)	Under-5 mortality rate (%)	Infants with low birth weight (%)	% of children under age 5 suffering from:			% of children who are:		
				Underweight moderate and severe	Wasting moderate and severe	Stunting moderate and severe	Exclusively breastfed (<6 months)	Breastfed with complementary food (6-9 months)	Still breastfeeding (20-23 months)
	2005-2010	2005-2010	2000-2007 ³	2000-2007 ³	2000-2007 ³	2000-2007 ³	2000-2007 ³	2000-2007 ³	2000-2007 ³
Central and Eastern Europe									
Albania	19	22	7	8	7	22	40	69	22
Belarus	9	12	4	1	1	3	9	38	4
Bosnia and Herzegovina	12	14	5	2	3	7	18	29	10
Bulgaria	12	14	10	...	...	...	...	...	...
Croatia	6	8	5	1	1	1	23	...	...
Czech Republic	4	5	7	...	...	...	...	...	...
Estonia	7	10	4	...	...	...	...	...	...
Hungary	7	8	9	...	...	...	...	...	...
Latvia	10	14	5	...	...	...	...	...	...
Lithuania	9	11	4	...	...	...	...	...	...
Montenegro	22	24	4	3	3	5	19	35	13
Poland	7	8	6	...	...	...	...	...	...
Republic of Moldova	16	19	6	4	4	8	46	18	2
Romania	15	18	8	3	2	10	16	41	...
Russian Federation	17	21	6	3	4	13	...	...	...
Serbia	12	14	5	2	3	6	15	39	8
Slovakia	7	8	7	...	...	...	...	...	...
Slovenia	5	6	6	...	...	...	...	...	...
TFYR Macedonia	15	17	6	2	2	9	37	8	10
Turkey	28	32	16	4	1	12	21	38	24
Ukraine	13	16	4	1	0	3	6	49	11

(Sf:316)

Aşağıdaki tabloda farklı bulaşıcı hastalıklar açısından 1 yaş çocukları sağlık durumu irdelenmekte olup, bu hastalıklara karşı bağışıklık durumu sol sütunda % oranları ile verilmiştir. Tüm bu hastalıklara karşı bağışıklık oranı Tüberküloz için %94, diğerlerinde %96'dır. Ayrıca ülkemizde 3 yaş altı çocukları hedefleyen programlar olduğu belirtilmekte ve bu programlarda hedeflenen en alt yaş grubu 0-2 olarak ifade edilmektedir. 2003 yılı verilerine göre 15 yaş ve üzeri kadınların iş gücüne katılım oranı %25, ücretli doğum izni ise 16 hafta olarak ifade edilmektedir.

CHILD WELL-BEING ²					PROVISION FOR UNDER-3s		WOMEN'S EMPLOYMENT AND MATERNITY LEAVE		Country or territory
% of 1-year-old children immunized against					Official programmes targeting children under age 3	Youngest age group targeted in programmes (years)	Female labour force participation rate (age 15 and above) ⁴ (%)	Duration of paid maternity leave ⁵ (weeks)	
Tuberculosis	Diphtheria, Pertussis, Tetanus	Polio	Measles	Hepatitis B					
Corresponding vaccines:									
BCG	DPT3	Polio3	Measles	HepB3	2005	c. 2005	2003	2007-2009 ³	
98	98	99	97	98	No	-	50	52	Albania
98	95	90	99	91	...	...	54	18	Belarus
98	95	95	96	94	Yes	0-3	53	52	Bosnia and Herzegovina
98	95	95	96	95	No	-	47	45	Bulgaria
99	96	96	96	95	...	...	44	58	Croatia
99	99	99	97	99	No	-	51	28	Czech Republic
98	95	95	96	95	Yes	1-6	54	20	Estonia
99	99	99	99	...	Yes	0-2	44	24	Hungary
99	98	98	97	97	No	-	54	16	Latvia
99	95	95	97	96	No	-	51	18	Lithuania
98	92	92	90	90	...	...	...	52	Montenegro
93	99	99	98	98	...	...	47	16	Poland
98	92	94	96	95	...	...	47	18	Republic of Moldova
99	97	96	97	99	No	-	48	18	Romania
96	98	99	99	98	...	...	56	20	Russian Federation
98	94	93	95	99	...	...	...	52	Serbia
98	99	99	99	99	...	...	51	28	Slovakia
...	97	98	96	...	Yes	1-3	54	15	Slovenia
95	95	96	96	96	No	-	42	39	TFYR Macedonia
94	96	96	96	96	Yes	0-2	25	16	Turkey
97	98	99	98	96	Yes	0-3	52	18	Ukraine

(Sf:317)

Tablo 3B'de 3-5 yaş arası erken çocukluk dönemi eğitim oranları bulunmaktadır. Buna göre Türkiye'de 2007 yılı okul öncesi eğitime kayıt sayısı 641.000 olarak ifade edilmiştir.

Table 3B
Early childhood care and education (ECCE): education

Country or territory	Age group	ENROLMENT IN PRE-PRIMARY EDUCATION				Enrolment in private institutions as % of total enrolment		GROSS ENROLMENT RATIO (GER) IN PRE-PRIMARY EDUCATION (%)				
		School year ending in				School year ending in		School year ending in				
		1999	% F	2007	% F	1999	2007	Total	Male	Female	GPI (F/M)	
Central and Eastern Europe												
21	Albania	3-5	82	50	...	...	.	...	40	39	41	1.06
22	Belarus	3-5	263	47*	271	48	-	4	75	77*	73*	0.95*
23	Bosnia and Herzegovina	3-5	...	...	13	47	...	...	...	...	...	...
24	Bulgaria	3-6	219	48	207	48	0.1	0.5	67	67	66	0.99
25	Croatia	3-6	81	48	91	48	5	11	40	40	39	0.98
26	Czech Republic	3-5	312	50	287	48	2	1	90	87	93	1.07
27	Estonia	3-6	55	48	47	49	0.7	3	87	88	87	0.99
28	Hungary	3-6	376	48	328	48	3	5	78	79	77	0.98
29	Latvia	3-6	58	48	65*	48 ²	1	3 ²	53	54	51	0.95
30	Lithuania	3-6	94	48	87	48	0.3	0.3	50	50	49	0.97
31	Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
32	Poland	3-6	958	49	863	49	3	9	50	50	50	1.01
33	Republic of Moldova ^{1,2}	3-6	103	48	104	48	...	0.1	48	49	48	0.96
34	Romania	3-6	625	49	649	49	0.6	2	62	61	63	1.02
35	Russian Federation	3-6	4 379	...	4 713	53	...	2	68	...	...	...
36	Serbia ¹	3-6	175	46	173	49	...	0.1	54	57	51	0.90
37	Slovakia	3-5	169	...	144	48	0.4	3	82	...	...	...
38	Slovenia	3-5	59	46	43	48	1	2	75	78	71	0.91
39	TFYR Macedonia	3-6	33	49	37	49	.	.	27	27	28	1.01
40	Turkey	3-5	261	47	641	48	6	9	6	6	6	0.94
41	Ukraine	3-5	1 103	48	1 081	48	0.0	2	50	50	49	0.98

(Sf:324)

Tablo 4'te ilköğretime erişim oranları bulunmaktadır. Tabloya göre Türkiye'de zorunlu eğitim yaşı 6-14 arasında ve brüt okula kayıt oranı %97'dir.

Table 4
Access to primary education

Country or territory	Compulsory education (age group)	Legal guarantees of free education ¹	New entrants (000)		GROSS INTAKE RATE (GIR) IN PRIMARY EDUCATION (%)							
			School year ending in		1999				2007			
			1999	2007	Total	Male	Female	GPI (F/M)	Total	Male	Female	GPI (F/M)
Central and Eastern Europe												
Albania ³	6-13	Yes	67	...	96	97	95	0.98	...	...	...	...
Belarus ³	6-14	Yes	173	91	131	132	131	0.99	102	103	101	0.99
Bosnia and Herzegovina ³	...	Yes	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Bulgaria ^{2,3}	7-16	Yes	93	69	101	102	100	0.98	109	109	110	1.01
Croatia ³	7-15	Yes	50	44	94	95	93	0.98	95	95	95	0.99
Czech Republic	6-15	Yes	124	92	100	101	99	0.98	109	110	108	0.98
Estonia	7-15	Yes	18	12	100	101	100	0.99	99	99	98	0.99
Hungary	7-16	Yes	127	95	102	104	101	0.97	97	97	96	0.99
Latvia ³	7-15	Yes	32	18 ²	98	99	98	1.00	95 ²	95 ²	95 ²	1.00 ²
Lithuania ²	7-16	Yes	54	34	104	105	104	0.99	99	99	98	0.99
Montenegro	7-14	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Poland ^{2,4}	7-15	Yes	535	373	101	101	100	0.99	97	...	...	...
Republic of Moldova ^{3,5,6}	7-15	Yes	62	38	105	105	104	1.00	96	96	96	0.99
Romania ³	7-14	Yes	269	219	94	95	94	0.99	98	98	98	1.00
Russian Federation ³	6-15	Yes	1 866	1 244	96	...	...	...	97	...	...	...
Serbia	7-14	Yes	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Slovakia ²	6-16	Yes	75	54	102	102	101	0.99	102	103	102	1.00
Slovenia ²	6-15	Yes	21	18	98	98	97	0.99	100	100	100	1.00
TFYR Macedonia ^{2,3}	6-15	Yes	32	24	102	102	102	1.00	96	95	96	1.01
Turkey ³	6-14	Yes	...	1 335	...	...	...	...	97	98	95	0.96
Ukraine ³	6-17	Yes	623	390	97	98*	97*	0.99*	100	101*	100*	0.99*

(Sf:332)

2007 verilerine göre Türkiye'de ilköğretimden lise sona kadar ortalama okulda geçirilen süre 11.6 yıl olarak verilmiştir.

(Sf:333)

Tablo 5'te ise ilköğretime katılım verileri bulunmakta olup, tabloya göre Türkiye'de 2007 yılı 6-11 yaş aralığındaki öğrenci sayısı 8.065 milyon olarak belirtilmiştir.

Table 5
Participation in primary education

Country or territory	Age group	School-age population ¹ (000)	ENROLMENT IN PRIMARY EDUCATION				Enrolment in private institutions as % of total enrolment		GROSS ENROLMENT RATIO (GER) IN PRIMARY EDUCATION (%)					
			School year ending in				School year ending in		School year ending in					
			1999		2007		1999		2007		1999			
			Total (000)	% F	Total (000)	% F			Total	Male	Female	GPI (F/M)		
Central and Eastern Europe														
21 Albania	6-9	211	292	48	...	...	...	...	103	104	102	0.98		
22 Belarus	6-9	372	632	48	361	48	0.1	0.05	111	111	110	0.99		
23 Bosnia and Herzegovina	6-9	196	...	...	192	47	...	...	...	...	...	...		
24 Bulgaria	7-10	265	412	48	268	48	0.3	0.5	106	108	105	0.98		
25 Croatia	7-10	193	203	49	191	49	0.1	0.2	92	93	92	0.98		
26 Czech Republic	6-10	460	655	49	463	48	0.8	1	103	104	103	0.99		
27 Estonia	7-12	77	127	48	76	48	1	3	102	103	100	0.97		
28 Hungary	7-10	417	503	48	399	48	5	7	102	103	101	0.98		
29 Latvia	7-10	79	141	48	79 ²	48 ²	1	1 ²	100	101	99	0.98		
30 Lithuania	7-10	151	220	48	144	48	0.4	0.6	102	103	101	0.98		
31 Montenegro	7-10	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
32 Poland	7-12	2 560	3 434	48	2 485	49	...	2	98	99	97	0.98		
33 Republic of Moldova ^{3,4}	7-10	170*	262	49	161	49	...	0.8	100*	100*	100*	1.00*		
34 Romania	7-10	877	1 285	49	918	48	...	0.3	105	106	104	0.98		
35 Russian Federation ⁵	7-10	5 232	6 743	49	5 010	49	...	0.6	108	109	107	0.98		
36 Serbia ³	7-10	307*	387	49	297	49	...	...	112	112	111	0.99		
37 Slovakia	6-9	226	317	49	231	49	4	5	103	103	102	0.99		
38 Slovenia	6-10	92	92	48	95	48	0.1	0.2	100	100	99	0.99		
39 TFYR Macedonia	7-10	106	130	48	101	48	...	...	101	102	100	0.98		
40 Turkey	6-11	8 399	...	...	8 065	48	...	2 ²	...	...	...	...		
41 Ukraine	6-9	1 651	2 200	49	1 648	49*	0.3	0.5	109	110	109	0.99		

(Sf:340)

Tablo 6’da 2006 yılı ilköğretim ilk 4 sınıfına ait okul tekrar oranları bulunmaktadır. Buna göre Türkiye’de ilköğretimde geçen süre 6 yıl ve tekrar oranı en yüksek olan sınıf %3.9 ile 1. sınıf olarak belirtilmiştir.

Table 6
Internal efficiency: repetition in primary education

Country or territory	Duration ¹ of primary education	REPETITION RATES BY GRADE IN PRIMARY EDUCATION (%)											
		School year ending in 2006											
		Grade 1			Grade 2			Grade 3			Grade 4		
2007	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	
Central and Eastern Europe													
21 Albania	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
22 Belarus	4	0.2	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
23 Bosnia and Herzegovina	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
24 Bulgaria	4	0.5	0.7	0.3	2.6	3.0	2.1	2.1	2.5	1.6	3.1	3.5	2.7
25 Croatia	4	0.6	0.6	0.5	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1
26 Czech Republic	5	1.0	1.2	0.9	0.5	0.6	0.4	0.5	0.6	0.4	0.5	0.6	0.5
27 Estonia	6	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
28 Hungary	4	3.8	4.4	3.2	1.4	1.6	1.1	1.1	1.3	0.9	1.2	1.4	0.9
29 Latvia	4	4.8 ^y	6.4 ^y	3.0 ^y	2.0 ^y	2.7 ^y	1.3 ^y	1.8 ^y	2.4 ^y	1.1 ^y	2.2 ^y	3.0 ^y	1.4 ^y
30 Lithuania	4	1.3	1.5	1.1	0.5	0.6	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.3
31 Montenegro	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
32 Poland	6	0.8	...	...	0.4	...	...	0.4	...	...	0.9	...	
33 Republic of Moldova	4	0.4	0.5	0.3	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0
34 Romania	4	0.9	0.9	0.8	1.7	2.0	1.3	1.2	1.5	0.8	1.3	1.6	1.0
35 Russian Federation	4	0.8	...	...	0.5	...	...	0.3	...	...	...	...	
36 Serbia	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
37 Slovakia	4	5.3	5.6	4.9	2.1	2.3	1.9	1.5	1.8	1.3	1.8	1.9	1.6
38 Slovenia	5	0.5	0.5	0.4	...	...	...	...	...	...	...	...	
39 TFYR Macedonia	4	0.3 ^x	0.3 ^x	0.2 ^x	0.2 ^x	0.2 ^x	0.2 ^x	0.1 ^x	0.1 ^x	0.1 ^x	0.2 ^x	0.2 ^x	0.1 ^x
40 Turkey	6	2.9	4.2	3.5	1.8	1.8	1.8	1.8	1.6	2.0	2.2	1.8	2.6
41 Ukraine	4	0.3	0.3 [*]	0.3 [*]	0.1	0.1 [*]	0.1 [*]	0.0	0.0 [*]	0.0 [*]	0.0	0.0 [*]	0.0 [*]

(Sf:348)

İlköğretimde okuldan ayrılma ve okulu tamamlama oranları Tablo 7’de değerlendirilmekte olup, Türkiye’de 2004 yılı verilerine göre en yüksek okul bırakma oranı %2.9 ile 5. sınıfta görülmektedir. (X=2004)

Table 7
Internal efficiency: primary education dropout and completion

Country or territory	Duration ¹ of primary education	DROPOUT RATES BY GRADE IN PRIMARY EDUCATION (%)														
		School year ending in 2006														
		Grade 1			Grade 2			Grade 3			Grade 4			Grade 5		
2007	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	
Central and Eastern Europe																
Albania	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Belarus	4	0.1	0.4	...	0.2	0.3	0.2	0.1	...	0.4	...	...	...	...	...	
Bosnia and Herzegovina	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Bulgaria	4	2.3	2.3	2.4	2.1	2.4	1.8	1.5	1.4	1.6	...	...	...	...	...	
Croatia	4	0.0	0.4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Czech Republic	5	1.0	1.3	0.8	0.3	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.2	...	...	...	
Estonia	6	1.0 ^y	1.1 ^y	0.8 ^y	0.7 ^y	0.8 ^y	0.5 ^y	0.6 ^y	0.6 ^y	0.5 ^y	0.9 ^y	0.6 ^y	1.3 ^y	0.6 ^y	1.1 ^y	0.1 ^y
Hungary	4	1.5	1.8	1.3	0.4	0.4	0.4	0.1	0.1	...	...	...	...	...	...	
Latvia	4	1.4 ^y	1.6 ^y	1.2 ^y	0.3 ^y	...	0.8 ^y	0.1 ^y	0.4 ^y	...	...	...	...	...	...	
Lithuania	4	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7	0.6	0.8	0.9	0.7	...	...	...	...	...	
Montenegro	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Poland	6	0.8	...	...	0.4	...	...	0.5	...	...	0.5	...	0.4	...	...	
Republic of Moldova	4	1.2	1.1	1.3	1.4	1.4	1.3	1.2	1.4	1.1	...	...	...	...	...	
Romania	4	2.3	2.5	2.1	1.4	1.6	1.1	1.4	1.4	1.3	...	...	...	...	...	
Russian Federation	4	2.9	...	...	1.1	...	...	1.2	...	...	...	...	...	...	...	
Serbia	4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Slovakia	4	1.2	1.2	1.3	0.5	0.5	0.4	0.3	0.5	0.2	...	...	...	...	...	
Slovenia	5	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
TFYR Macedonia	4	1.0 ^x	1.5 ^x	0.5 ^x	0.1 ^x	0.0 ^x	0.3 ^x	0.6 ^x	0.8 ^x	0.5 ^x	...	...	...	...	...	
Turkey	6	0.1 ^x	0.5 ^x	...	0.8 ^x	0.7 ^x	0.9 ^x	1.0 ^x	0.9 ^x	1.2 ^x	1.1 ^x	0.6 ^x	1.6 ^x	2.9 ^x	1.9 ^x	3.9 ^x
Ukraine	4	1.0	1.2 [*]	0.8 [*]	0.7	0.9 [*]	0.5 [*]	0.5	0.7 [*]	0.3 [*]	...	...	...	...	...	

(Sf:356)

Aşağıdaki tabloda ilköğretimi tamamlama oranları bulunmaktadır. Türkiye’de 2004 yılı için 5. sınıftan mezun olan öğrenci oranı %97, son sınıfa kadar devam eden öğrencilerin oranı %94 olarak verilmiştir.

PRIMARY EDUCATION COMPLETION															Country or territory
SURVIVAL RATE TO GRADE 5 (%)						SURVIVAL RATE TO LAST GRADE (%)						PRIMARY COHORT COMPLETION RATE (%)			
School year ending in						School year ending in						School year ending in			
1999		2006		1999		2006		1999		2006		2006			
Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	
Central and Eastern Europe															
...	...	...	...	...	...	92	90	95	...	...	...	...	...	...	Albania
...	...	...	...	...	...	99	99	99	100	99	100	98.0	96.4	99.6	Belarus
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Bosnia and Herzegovina
...	...	...	...	...	...	93	93	93	94	94	94	...	...	...	Bulgaria
...	...	...	...	...	...	100	99	100	100	100	100	...	...	...	Croatia
98	98	99	98	98	99	98	98	99	98	98	99	...	...	...	Czech Republic
99	99	99	97 ^Y	97 ^Y	97 ^Y	99	98	99	96 ^Y	96 ^Y	97 ^Y	...	...	...	Estonia
...	...	...	...	...	...	97	96	98	98	98	98	...	...	...	Hungary
...	...	...	...	...	...	97	97	97	98 ^Y	98 ^Y	98 ^Y	...	...	...	Latvia
...	...	...	...	...	...	99	99	100	98	98	98	...	...	...	Lithuania
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Montenegro
99	...	...	98	...	...	98	...	...	97	...	...	...	...	...	Poland
...	...	...	...	...	...	95	...	...	96	96	96	...	...	...	Republic of Moldova
...	...	...	...	...	...	96	95	96	95	95	95	...	...	...	Romania
...	...	...	...	...	...	95	...	...	95	...	...	...	...	...	Russian Federation
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Serbia
...	...	...	...	...	...	97	96	98	98	98	98	...	...	...	Slovakia
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Slovenia
...	...	...	...	...	...	97	96	99	98 ^X	98 ^X	99 ^X	...	...	...	TFYR Macedonia
...	...	...	97 ^X	97 ^X	97 ^X	...	...	...	94 ^X	95 ^X	93 ^X	...	...	...	Turkey
...	...	...	...	...	...	97	96 [*]	97 [*]	98	97 [*]	99 [*]	96.6 ^Y	...	...	Ukraine

(Sf:357)

Tablo 8’de orta öğretime katılım oranları bulunmaktadır. Türkiye 2004 yılı verilerine göre ilköğretimden orta öğretime devam edenlerin oranı %92, 2007 yılı orta öğretime devam eden çocukların yaş ortalaması 12-16, kayıtlı toplam öğrenci sayısı 5.527 milyon, teknik ve meslekî eğitime kayıtlı öğrenci sayısı 1.172 milyon olarak ifade edilmektedir.

Table 8
Participation in secondary education¹

Country or territory	TRANSITION FROM PRIMARY TO SECONDARY GENERAL EDUCATION (%)			ENROLMENT IN SECONDARY EDUCATION								
	School year ending in 2006			Age group	School-age population ² (000)	Total enrolment				Enrolment in private institutions as % of total enrolment	Enrolment in technical and vocational education	
						School year ending in 1999		School year ending in 2007			School year ending in 2007	School year ending in 2007
	Total	Male	Female	2007	2006	Total (000)	% F	Total (000)	% F	Total (000)	% F	
Central and Eastern Europe												
21 Albania	...	...	...	10-17	492	364	48	...	...	...	...	...
22 Belarus	100	100	100	10-16	863	978	50	823	49	0.1	5	31
23 Bosnia and Herzegovina	...	...	...	10-17	403	...	...	345	50	...	...	...
24 Bulgaria	95	94	95	11-17	599	700	48	633	48	1.0	191	38
25 Croatia	100	99	100	11-18	429	416	49	393	50	1	150	47
26 Czech Republic	99	99	99	11-18	979	928	50	937	49	8	360	46
27 Estonia	98 ^Y	...	...	13-18	114	116	50	114	49	2	19	34
28 Hungary	98	100	95	11-18	981	1 007	49	937	49	11	128	39
29 Latvia	97 ^Y	97 ^Y	97 ^Y	11-18	247	255	50	258 ^Z	49 ^Z	1 ^Z	38 ^Z	39 ^Z
30 Lithuania	99	99	99	11-18	403	407	49	394	49	0.6	38	35
31 Montenegro	...	...	...	11-18	...	...	...	...	...	...	...	...
32 Poland	92 ^Y	...	...	13-18	3 211	3 984	49	3 206	48	3	784	36
33 Republic of Moldova ^{3,4}	99	99	99	11-17	415 [*]	415	50	368	50	1	37	43
34 Romania	98	99	98	11-18	2 234	2 218	49	1 954	49	1	669	43
35 Russian Federation	...	...	...	11-17	12 808	...	...	10 798	48	0.6	1 842	37
36 Serbia ³	...	...	...	11-18	700 [*]	737	49	616	49	0.2	220	47
37 Slovakia	98	97	98	10-18	658	674	50	617	49	8	215	46
38 Slovenia	...	...	...	11-18	176	220	49	165	49	1	57	42
39 TFYR Macedonia	100 ^X	100 ^X	99 ^X	11-18	247	219	48	208	48	0.6	58	42
40 Turkey	92 ^X	93 ^X	90 ^X	12-16	6 896	...	...	5 527	44	2 ^Z	1 172	38
41 Ukraine	100	100 [*]	100 [*]	10-16	3 936	5 214	50 [*]	3 709	49 [*]	0.4	297	35 [*]

(Sf:364)

Tablo 9A'da 3. düzey eğitim olarak ifade edilen liseye katılım verileri bulunmaktadır. Buna göre Türkiye'de 2007 yılı verilerine göre brüt lise katılım oranı %36 olup toplam kayıtlı öğrenci sayısı 2.454 milyon ve bu miktarın %43'ünü kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Table 9A
Participation in tertiary education

Country or territory	ENROLMENT IN TERTIARY EDUCATION											
	Total students enrolled				Gross enrolment ratio (GER) (%)							
	School year ending in				1999				2007			
	Total (000)	% F	Total (000)	% F	Total	Male	Female	GPI (F/M)	Total	Male	Female	GPI (F/M)
Central and Eastern Europe												
Albania	39	60	...	...	15	12	17	1.43	...	...	...	...
Belarus	387	56	557	57	51	44	58	1.30	69	57	80	1.41
Bosnia and Herzegovina	...	...	99	...	...	...	...	...	37	...	...	...
Bulgaria	270	59	259	54	45	36	55	1.54	50	45	55	1.22
Croatia	96	53	140	54	31	28	33	1.16	46	41	51	1.23
Czech Republic	231	50	363	55	26	26	27	1.03	55	49	61	1.26
Estonia	49	58	69	61	50	42	59	1.40	65	50	81	1.63
Hungary	279	54	432	58	33	30	37	1.24	69	56	82	1.46
Latvia	82	62	131 ²	63 ²	50	38	63	1.65	74 ²	53 ²	95 ²	1.80 ²
Lithuania	107	60	200	60	44	35	53	1.53	76	59	93	1.57
Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Poland	1 399	57	2 147	57	45	38	52	1.38	67	56	78	1.40
Republic of Moldova ^{1,2}	104	56	148*	57*	33	29	37	1.29	41	35	48	1.39
Romania	408	51	928	56	22	21	23	1.09	58	50	67	1.33
Russian Federation	...	...	9 370	57	...	...	...	...	75	64	86	1.35
Serbia	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Slovakia	123	52	218	59	26	25	28	1.11	51	41	61	1.49
Slovenia	79	56	116	58	53	45	61	1.36	86	70	102	1.45
TFYR Macedonia	35	55	58	55	22	19	24	1.28	36	31	40	1.27
Turkey	1 465	40	2 454	43	22	25	17	0.68	36	41	31	0.76
Ukraine	1 737	53	2 819	54	47	44	50	1.15	76	68	85	1.24

(Sf:372)

Aşağıdaki tabloda 2007 yılı verilerine göre Türkiye'de 19.000 yabancı öğrenci bulunmakta olup bu sayının %33'ünü kız öğrenciler oluşturmaktadır. ISCED sınıflandırma sistemine göre ülke dağılımı görülmektedir. (ISCED: International Standard Classification of Education: Eğitimle ilgili verilerin oluşturulmasına, ölçülebilmesine ve karşılaştırılmasına olanak veren bir sınıflandırılma sistemidir.)

DISTRIBUTION OF STUDENTS BY ISCED LEVEL (%)						FOREIGN STUDENTS				Country or territory
Total students			Percentage of females at each level			School year ending in				
School year ending in 2007			School year ending in 2007			1999		2007		
Level 5A	Level 5B	Level 6	Level 5A	Level 5B	Level 6	Total (000)	% F	Total (000)	% F	
...	...	...	...	...	...	0.8	27	...	...	Central and Eastern Europe
72	27	1	59	54	55	3	...	4	...	Albania
96	4	...	...	...	...	...	...	...	...	Belarus
88	10	2	54	52	50	...	...	...	...	Bosnia and Herzegovina
69	30	1	56	49	45	8	42	9	42	Bulgaria
85	9	7	54	70	39	0.5 ¹	...	3	52	Croatia
62	34	3	61	61	55	5	41	24	51	Czech Republic
92	6	2	58	68	49	0.8	58	1.0	53	Estonia
85 ²	14 ²	1 ²	64 ²	60 ²	60 ²	9 ¹	54	15	47	Hungary
70	28	1	60	60	58	2 ¹	...	2 ²	...	Latvia
...	...	...	...	...	...	0.5	22	1.9	48	Lithuania
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Montenegro
97	1	1	57	80	50	6 ¹	48	13	50	Poland
87*	11*	1*	58	56*	50	2	...	1.9	25	Republic of Moldova ^{1,2}
96	1	3	56	56	46	13	40	9	46	Romania
78	20	2	58	53	43	...	...	90 ²	...	Russian Federation
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Serbia
94	1	5	60	69	45	...	...	1.9	49	Slovakia
57	42	1	62	53	48	0.7	40	1.2	57	Slovenia
96	4	0	54	63	50	0.3	43	0.9	40	TFYR Macedonia
69	29	1	43	41	41	18 ²	28	19	33	Turkey
82	17	1	55	52	55	18	...	30	...	Ukraine

(Sf:373)

Tablo 9B’de lise eğitiminde kız çocuklarının farklı bilimsel alanlardaki dağılımı verilmiştir. Lisede okuyan gençlerin %43’ü kız çocukları olarak ifade edilmiştir. Buna göre çalışma alanı yüzdelere bakılacak olursa; sosyal bilimler, iş ve hukuk alanı %48.7, mühendislik 13.1, eğitim %11.5, bilim %7.5, sanat %6.2, sağlık %5.6 ve tarım %3.7 olarak ifade edilmektedir.

Table 9B. Tertiary education: distribution of students by field of study and female share in each field, school year ending in 2007

Country or territory	Total enrolment		PERCENTAGE DISTRIBUTION BY FIELD OF STUDY								
			Education	Humanities and arts	Social sciences, business and law	Science	Engineering, manufacturing and construction	Agriculture	Health and welfare	Services	Not known or unspecified
Central and Eastern Europe											
Albania	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Belarus	557	57	12.2	5.6	38.4	2.3	25.7	8.0	4.1	3.6	–
Bosnia and Herzegovina	99	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Bulgaria	259	54	6.4	7.9	44.0	5.1	19.7	2.5	6.2	8.0	0.2
Croatia	140	54	4.1	9.7	41.7	7.7	15.7	3.8	7.0	10.2	–
Czech Republic	363	55	12.7	8.7	28.6	8.7	14.2	3.7	11.9	4.1	7.4
Estonia	69	61	6.9	11.4	39.8	9.9	13.1	2.4	8.3	8.1	–
Hungary	432	58	11.8	8.6	40.6	6.9	11.5	2.7	8.8	9.1	–
Latvia	131 ²	63 ²	12.2 ²	7.0 ²	54.2 ²	5.2 ²	10.0 ²	1.2 ²	5.2 ²	4.9 ²	0.1 ²
Lithuania	200	60	12.2	7.1	42.8	5.9	18.2	2.2	8.4	3.1	–
Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Poland	2 147	57	13.6	10.2	40.3	9.5	12.6	2.2	6.1	5.6	–
Republic of Moldova ¹	148*	57*	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Romania	928	56	2.5	9.9	51.0	6.2	17.2	2.7	5.6	4.3	0.6
Russian Federation	9 370	57	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Serbia	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Slovakia	218	59	15.5	6.2	29.4	8.9	15.7	2.6	16.2	5.5	–
Slovenia	116	58	8.4	7.8	41.7	5.6	16.7	3.2	7.2	9.5	–
TFYR Macedonia	58	55	13.3 ^y	10.9 ^y	32.8 ^y	7.4 ^y	18.1 ^y	4.0 ^y	9.0 ^y	4.5 ^y	– ^y
Turkey	2 454	43	11.5	6.2	48.7	7.5	13.1	3.7	5.6	3.8	–
Ukraine	2 819	54	9.0	5.1	42.5	4.1	22.0	4.5	5.1	6.1	1.7

(Sf:380)

Tablo 10A’da okul öncesi eğitimdeki öğretmen oranları bulunmakta olup, Türkiye 2007 yılı öğrenci/öğretmen oranı 26 olarak ifade edilmektedir.

Table 10A
Teaching staff in pre-primary and primary education

Country or territory	PRE-PRIMARY EDUCATION											
	Teaching staff				Trained teachers (%) ¹						Pupil/teacher ratio ²	
	School year ending in				School year ending in						School year ending in	
	1999		2007		1999			2007			1999	2007
Total (000)	% F	Total (000)	% F	Total	Male	Female	Total	Male	Female			
Central and Eastern Europe												
Albania	4	100	...	...	...	...	...	...	...	...	20	...
Belarus	53	...	44	99	...	...	...	63	63	63	5	6
Bosnia and Herzegovina	...	...	1	94	...	...	...	...	...	...	...	13
Bulgaria	19	100	18	100	...	...	...	...	...	...	11	11
Croatia	6	100	6	99	76	86	76	...	...	...	13	14
Czech Republic	17	100	21	100	...	...	...	...	...	...	18	14
Estonia	7	100	6 ²	100 ²	...	...	...	...	...	...	8	8 ²
Hungary	32	100	31	100	...	...	...	...	...	...	12	11
Latvia	7	99	6 ²	100 ²	...	...	...	...	...	...	9	10 ²
Lithuania	13	99	12	100	...	...	...	...	...	...	7	7
Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Poland	77	...	49	98	...	...	...	...	...	...	12	18
Republic of Moldova	13	100	11	100	92	–	92	90	...	...	8	10
Romania	37	100	37	100	...	...	...	...	...	...	17	18
Russian Federation	642	100*	628 ²	100* ²	...	...	...	...	...	...	7	7 ²
Serbia	8	98	10	98	...	...	...	...	...	...	21	17
Slovakia	16	100	11	100	...	...	...	...	...	...	10	13
Slovenia	3	99	2 ²	100 ²	...	...	...	...	...	...	18	18 ²
TFYR Macedonia	3	99	3	98	...	...	...	...	...	...	10	11
Turkey	17	99	25	95	...	...	...	...	...	...	15	26
Ukraine	143	100	127	99	...	...	...	...	...	...	8	9

(Sf:388)

Tablo 11’de eğitime harcanan giderler ifade edilmektedir. Buna göre 2004 verilerine göre Türkiye’de kişi başına düşen millî gelirden eğitime harcanan gider %4.1 olarak belirtilmiştir. (X=2004)

Table 11

Commitment to education: public spending

Country or territory	Total public expenditure on education as % of GNP		Total public expenditure on education as % of total government expenditure		Public current expenditure on education as % of total public expenditure on education		Public current expenditure on primary education as % of public current expenditure on education		Public current expenditure on primary education per pupil (unit cost) at PPP in constant 2006 US\$		Public current expenditure on primary education as % of GNP	
	1999	2007	1999	2007	1999	2007	1999	2007	1999	2007	1999	2007
Central and Eastern Europe												
Albania	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Belarus	6.0	5.3	...	9.3	...	93.7	...	...	...	...	...	...
Bosnia and Herzegovina	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Bulgaria	...	4.3 ²	...	11.6 ²	...	93.1 ²	...	19.9 ²	...	2 272 ²	...	0.8 ²
Croatia	...	4.6 ^x	...	...	...	95.0 ^x	...	18.0 ^x	...	...	...	0.8 ^x
Czech Republic	4.1	4.8 ²	9.7	10.5 ²	90.9	89.2 ²	17.8	13.3 ²	1 674	2 587 ²	0.7	0.6 ²
Estonia	7.0	5.1 ^y	15.4	14.6 ^y	...	90.9 ^y	...	25.3 ^y	...	3 029 ^y	...	1.2 ^y
Hungary	5.0	5.8 ²	12.8	10.4 ²	91.4	92.8 ²	19.5	20.0 ²	2 238	4 434 ²	0.9	1.1 ²
Latvia	5.8	5.2 ²	...	13.4 ²	...	...	...	...	...	...	...	...
Lithuania	...	5.0 ²	...	14.4 ²	...	92.2 ²	...	14.7 ²	...	2 349 ²	...	0.7 ²
Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Poland	4.7	5.6 ^y	11.4	12.7 ^x	93.0	95.2 ^y	...	30.5 ^y	...	3 065 ^y	...	1.6 ^y
Republic of Moldova	4.6	7.3	16.4	19.8	...	90.5	...	17.1	...	755	...	1.1
Romania	3.6	3.6 ^y	...	14.3 ^y	...	94.5 ^y	...	14.1 ^y	...	1 003 ^y	...	0.5 ^y
Russian Federation	...	4.0 ²	...	12.9 ^x	...	...	...	...	...	...	...	...
Serbia	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Slovakia	4.2	3.9 ²	13.8	10.2 ²	95.8	93.8 ²	14.5	17.9 ²	1 264	2 601 ²	0.6	0.7 ²
Slovenia	...	5.9 ²	...	12.9 ²	...	91.6 ²	...	19.7 ^y	...	5 426 ^y	...	1.1 ^y
TFYR Macedonia	4.2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Turkey	4.0	4.1 ^x	...	...	...	90.5 ^x	...	40.0 ^x	...	1 039 ^x	...	1.5 ^x
Ukraine	3.7	5.4	13.6	20.2	...	92.9 ²	...	...	...	...	...	...

(Sf:404)

Tablo 12’de EFA ilk 5 hedefinin ülke bazında değerlendirmesi bulunmaktadır.

Table 12

Trends in basic or proxy indicators to measure EFA goals 1, 2, 3, 4 and 5

Country or territory	GOAL 1			GOAL 2						GOAL 3			
	Early childhood care and education			Universal primary education						Learning needs of all youth and adults			
	GROSS ENROLMENT RATIO (GER) IN PRE-PRIMARY EDUCATION			NET ENROLMENT RATIO (NER) IN PRIMARY EDUCATION						YOUTH LITERACY RATE (15-24)			
	School year ending in			School year ending in						1985-1994 ¹		2000-2007 ¹	
	1991	1999	2007	1991		1999		2007		Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)
Central and Eastern Europe													
21 Albania	59	40	...	...	...	94	0.98	...	...	...	...	99	1.00
22 Belarus	84	75	103	85	0.96	...	...	90	...	100	1.00*	100	1.00
23 Bosnia and Herzegovina	...	...	10	79	1.00	...	...	...	...	...	...	100	1.00*
24 Bulgaria	91	67	81	...	...	97	0.98	95	0.99	...	...	97	1.00
25 Croatia	28	40	52	...	...	85	0.98	90	0.99	100	1.00*	100	1.00
26 Czech Republic	95	90	115	87	1.00	97	1.00	93 ^y	1.03 ^y	...	...	...	...
27 Estonia	76	87	95	100	0.99	96	0.98	95	1.00	100	1.00*	100	1.00
28 Hungary	113	78	88	...	...	88	0.99	87	0.98	...	...	...	...
29 Latvia	47	53	89 ²	94	0.99	97	0.98	90 ^y	1.03 ^y	100	1.00*	100	1.00
30 Lithuania	58	50	69	...	...	95	0.99	90	0.99	100	1.00*	100	1.00
31 Montenegro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
32 Poland	47	50	60	...	...	96	1.00	96	1.01	...	...	...	...
33 Republic of Moldova ^{3,4}	70	48	70	86	1.01	93	...	88	0.99	100	1.00*	100	1.00
34 Romania	76	62	72	81	1.00	96	0.99	94	1.00	99	1.00*	97	1.00
35 Russian Federation ⁵	74	68	88	98	1.00	...	...	...	...	100	1.00*	100	1.00
36 Serbia ³	...	54	59	...	...	...	...	95	1.00	...	...	...	...
37 Slovakia	86	82	94	...	...	...	...	92 ^y	1.01 ^y	...	...	...	...
38 Slovenia	66	75	81	96	1.01	96	0.99	96	1.00	100	1.00*	100	1.00
39 TFYR Macedonia	...	27	40	...	...	93	0.98	89	1.00	99	0.99*	99	1.00
40 Turkey	4	6	16	89	0.92	...	...	92	0.97	93	0.92*	96	0.96*
41 Ukraine	86	50	94	87	1.00	...	...	89	1.00*	...	...	100	1.00

(Sf:412)

(Tablo 12 Devam)

GOAL 4				GOAL 5												
Improving levels of adult literacy				Gender parity in primary education						Gender parity in secondary education						
ADULT LITERACY RATE (15 and over)				GROSS ENROLMENT RATIO (GER)						GROSS ENROLMENT RATIO (GER)						
1995-1994 ¹		2000-2007 ¹		School year ending in						School year ending in						
Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	1991		1999		2007		1991		1999		2007		
				Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	
...	...	99	0.99	102	1.01	103	0.98	...	...	88	0.93	71.4	0.98	...	...	21
98	0.97*	100	1.00	95	0.96	111	0.99	97	0.99	93	...	85.0	1.05	95	1.02	22
...	...	97	0.95*	...	...	...	...	98	0.93	...	...	...	...	85	1.03	23
...	...	98	0.99	94	0.98	106	0.98	101	0.99	86	1.00	90.9	0.98	106	0.96	24
97	0.96*	99	0.99	...	...	92	0.98	99	1.00	...	...	84.5	1.02	92	1.03	25
...	...	...	...	97	1.00	103	0.99	101	0.99	91	0.97	82.7	1.04	96	1.01	26
100	1.00*	100	1.00	112	0.97	102	0.97	99	0.99	100	1.09	92.9	1.04	100	1.02	27
...	...	...	...	95	0.99	102	0.98	96	0.98	86	1.00	93.7	1.02	96	1.00	28
99	0.99*	100	1.00	98	1.00	100	0.98	95 ²	0.96 ²	92	1.02	88.1	1.04	99 ²	1.00 ²	29
98	0.99*	100	1.00	92	0.95	102	0.98	95	0.99	92	...	95.3	1.01	98	1.00	30
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	31
...	...	...	...	98	0.98	98	0.98	97	1.00	87	1.02	99.5	0.99	100	0.99	32
96	0.96*	99	0.99	90	1.02	100	1.00	94	0.98	78	1.10	82.9	0.98	89	1.03	33
97	0.96*	98	0.99	91	1.00	105	0.98	105	0.99	92	0.99	79.2	1.01	87	0.99	34
98	0.97*	100	1.00	108	1.00	108	0.98	96	1.00	93	1.06	...	...	84	0.98	35
...	...	...	...	...	...	112	0.99	97	1.00	...	...	93.7	1.01	88	1.03	36
...	...	...	...	...	...	103	0.99	102	0.99	...	...	85.3	1.02	94	1.01	37
100	1.00*	100	1.00	100	...	100	0.99	104	0.99	89	...	99.7	1.03	94	0.99	38
94	0.94*	97	0.97	...	...	101	0.98	95	1.00	...	...	82.3	0.97	84	0.97	39
79	0.76*	89	0.84*	99	0.92	...	...	96	0.95	48	0.63	...	...	80	0.82	40
...	...	100	1.00	89	1.00	109	0.99	100	1.00*	94	...	98.2	1.03*	94	1.00*	41

(Sf:413)

Tablo 13'de EFA 6. hedefinin ülke bazında değerlendirilmesi bulunmaktadır.

Table 13
Trends in basic or proxy indicators to measure EFA goal 6

Country or territory	GOAL 6											
	Educational quality											
	SURVIVAL RATE TO GRADE 5						PUPIL/TEACHER RATIO IN PRIMARY EDUCATION ¹			% FEMALE TEACHERS IN PRIMARY EDUCATION		
	School year ending in						School year ending in			School year ending in		
	1991		1999		2006		1991	1999	2007	1991	1999	2007
Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)	Total (%)	GPI (F/M)							
Central and Eastern Europe												
Albania	...	...	...	.	.	.	...	23	...	...	75	...
Belarus	...	...	...	.	.	.	...	20	16	...	99	99
Bosnia and Herzegovina	...	...	...	.	.	.	...	...	...	...	...	...
Bulgaria	...	...	...	.	.	.	...	18	16	...	91	93
Croatia	...	...	...	.	.	.	...	19	17	...	89	91
Czech Republic	...	...	98	1.01	98	1.01	23	18	19	...	85	94
Estonia	...	...	99	1.01	97 ^Y	1.00 ^Y	...	16	13	...	86	94
Hungary	...	...	...	.	.	.	...	11	10	...	85	96
Latvia	...	...	...	.	.	.	15	15	12 ^Z	...	97	97 ^Z
Lithuania	...	...	...	.	.	.	18	17	13	94	98	97
Montenegro	...	...	...	.	.	.	...	...	...	...	...	...
Poland	98	1.08	99	...	98	...	...	...	11	...	...	84
Republic of Moldova	...	...	...	.	.	.	23	21	16	97	96	97
Romania	...	...	...	.	.	.	22	19	17	84	86	87
Russian Federation	...	...	...	.	.	.	22	18	17 ^Z	99	98	98 ^Z
Serbia	...	...	...	.	.	.	...	17	13	...	...	...
Slovakia	...	...	...	.	.	.	...	19	15	...	93	85
Slovenia	...	...	...	...	...	...	...	14	16	...	96	98
TFYR Macedonia	...	...	...	...	...	...	...	22	18	...	66	72
Turkey	98	0.99	...	...	97 ^X	0.99 ^X	30	...	...	43	...	...
Ukraine	...	...	...	.	.	.	22	20	16	98	98	99*

(Sf:420)

(Tablo 13 devam)

GOAL 6									Country or territory
Educational quality									
TRAINED PRIMARY-SCHOOL TEACHERS ² as % of total		PUBLIC CURRENT EXPENDITURE ON PRIMARY EDUCATION as % of GNP			PUBLIC CURRENT EXPENDITURE ON PRIMARY EDUCATION PER PUPIL (unit cost) at PPP in constant 2006 US\$				
School year ending in		School year ending in			School year ending in				
1999	2007	1991	1999	2007	1991	1999	2007	2007	
...	...	...	...	...	...	...	...	...	Central and Eastern Europe
...	100	1.8	...	...	...	...	...	...	Albania
...	...	...	...	...	...	...	...	...	Belarus
...	...	...	...	...	...	...	...	2 272 ²	Bosnia and Herzegovina
100	...	...	...	0.8 ²	...	...	...	...	Bulgaria
...	...	...	...	0.8 ^x	...	...	...	...	Croatia
...	...	...	0.7	0.6 ²	...	1 674	2 597 ²	...	Czech Republic
...	...	...	...	1.2 ²	...	...	3 029 ²	...	Estonia
...	...	...	0.9	1.1 ²	...	2 238	4 434 ²	...	Hungary
...	...	...	...	...	...	...	...	...	Latvia
...	...	...	...	0.7 ²	...	...	2 349 ²	...	Lithuania
...	...	...	...	...	...	...	...	...	Montenegro
...	...	...	...	1.6 ²	...	...	3 065 ²	...	Poland
...	...	...	...	1.1	...	...	755	...	Republic of Moldova
...	...	...	...	0.5 ²	...	...	1 003 ²	...	Romania
...	...	...	...	...	...	...	...	...	Russian Federation
...	...	...	...	...	...	...	...	...	Serbia
...	...	...	0.6	0.7 ²	...	1 264	2 601 ²	...	Slovakia
...	...	1.0	...	1.1 ²	2 636	...	5 426 ²	...	Slovenia
...	...	...	...	...	...	...	...	...	TFYR Macedonia
...	...	1.3	...	1.5 ^x	580	...	1 039 ^x	...	Turkey
100	100	...	...	...	...	...	...	...	Ukraine

(Sf:421)

Tablo 3'te resmi kalkınma yardımları (ODA: **O**fficial **D**evelopment **A**ssistance) miktarları ülkeler ve UNESCO bölgelerine göre değerlendirilmiştir. Orta ve Batı Avrupa Bölgesi 2007 yılı toplam yardım miktarı 4.874 milyon dolar olup, bu miktar Türkiye için 942 milyon dolar ve bulunduğumuz grupta en fazla miktardır. Kişi başına düşen resmi yardım oranı ise 13 dolardır.

Table 3: ODA recipients

	Total ODA			Per capita ODA			Sector-allocable ODA			Debt relief and other actions relating to debt		
	Constant 2007 US\$ millions			Constant 2007 US\$			Constant 2007 US\$ millions			Constant 2007 US\$ millions		
	1999-2000 annual average	2006	2007	1999-2000 annual average	2006	2007	1999-2000 annual average	2006	2007	1999-2000 annual average	2006	2007
Central and Eastern Europe	6 525	6 725	4 874	45	46	33	3 607	5 245	4 525	327	854	4
<i>Unallocated within the region</i>	2 974	3 165	1 811	...	...	...	1 388	1 819	1 620	0	854	0
Albania	677	477	299	220	150	94	452	473	283	2	0	0
Belarus	0	69	76	0	7	8	0	63	73	0	0	0
Bosnia and Herzegovina	1 350	541	473	361	138	120	699	527	460	325	0	0
Croatia	105	258	259	23	57	57	87	254	255	0	0	0
Republic of Moldova	176	202	273	42	53	72	126	169	189	0	0	4
TFYR Macedonia	419	225	182	209	110	89	240	222	170	0	0	0
Turkey	825	1 241	942	12	17	13	616	1 177	924	0	0	0
Ukraine	0	547	559	0	12	12	0	543	551	0	0	0

(Sf:434)

Kaynak

EFA 2010 Raporu

- <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001866/186606E.pdf>

Kaynak gösterilen bilim adamları;

- ***Michael BRUNEFORTH***

Çalışmaları Türkiye ile ilgili bazı verilerin kaynağı olarak gösterilmektedir. Kendileri UNESCO İstatistik Enstitüsü'nde (UIS) eğitim programı uzmanı olarak çalışmaktadır. Eğitim hakkında pek çok yayını bulunan BRUNEFORTH'a, EFA Küresel İzleme Raporları'nda çok sayıda atıf yapılmaktadır.

- ***Nadir ALTIOK***

Burgonya Üniversitesinde okumuştur. Ekonomi doktorası bulunmaktadır. Eğitim ekonomisi, kalkınma, büyüme ve eşitsizlikler konusunda çalışmaktadır. Metz Üniversitesi'nde öğretim üyesidir. Bununla beraber, Sayın Nadir ALTIOK'un EFA raporunun yazar grubunun üyesi olarak teşekkür kısmında ismi bulunmakta ve raporda Türkiye ile ilgili yapmış olduğu çalışmalara atıfta bulunmaktadır.

- ***Anil DUMAN***

Macaristan Merkezi Avrupa Üniversitesi'nde Öğretim Üyesi olarak çalışmaktadır. Doç. Dr. Anil DUMAN politik ekonomi, kalkınma ekonomisi, uygulamalı mikroekonomi gibi alanlarda çalışmaktadır.

- ***Nur OTARAN***

UNICEF'in Türkiye ile ilgili yaptığı bir çalışmanın koordinatörüdür. Kız çocuklarının eğitimi konusunda UNICEF'e danışmanlık yapmış olup bu çalışmaya EFA Raporu'nda atıf yapılmaktadır. Darüşşafaka Cemiyeti Üyesi'dir. 1973'te Gazi Üniversitesi, Yabancı Dil Eğitimi-İngilizce Bölümü'nden mezun Dr. Nur Otaran, akademik kariyerine 1974-1979 yılları arasında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü'nde; 1982-1984 arasında ise Michigan Eyalet Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü'nde devam etti.1986'da Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde doktorasını tamamlayan Otaran, UNICEF Türkiye'de eğitim danışmanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim, Rehberlik ve Psikolojik Hizmetler Genel Müdürlüğü'nde danışman, UNFPA Türkiye'de eğitim danışmanlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcılığı, TED Ankara Koleji Vakfı Genel Müdürlüğü gibi görevlerde bulunmuştur.